

Bílý potok, Veverská Bítýška

- 4
Anketa
- 6
Z činnosti závodů
- 17
Když se řekne – Aktivní zóna
- 19
Plánování v oblasti vod
- 20
Předpovědní povodňový systém
Morava – Dyje
- 22
Datové schránky – jsme připraveni?
- 23
Studijní cesta vodohospodářských expertů
Běloruska a Ukrajiny
- 24
Ochranné protipovodňové hráze
ve Staré Břeclavi
- 25
Sametová revoluce na PM v Brně
- 26
WATEC – Israel 2009
- 27
Aktuality

Zpravodaj vydává: Povodí Moravy, s. p., Dřevařská 11, 601 75 Brno, IČ: 70890013

email: zpravodaj@povodi.cz, www.pmo.cz

Registrováno: MK ČR ev. č. MK ČR E 15897, ISSN 1803-666X

Redakční rada: Ing. Lubomír Šmíd, Ing. Michaela Juříčková, Ivana Frýbortová, Ing. Martin Borák,

Ing. Hana Fajtllová, Vlasta Hubená, Ing. Zbyněk Jareš, Kateřina Klementová, Ing. Jitka Sobotková, Kateřina Staňková

Grafické návrhy a redakční úpravy provádí redakční rada

Grafické zpracování: Garry Production, s. r. o.

Náklad: 1 000 ks, vychází čtvrtletně, rozšiřováno zdarma, vydáno v Brně, prosinec 2009

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

svatý Martin ještě nestihl svého koně ani osedlat a už tu byl první letošní sníh. První bílé nadělení, které nám připomnělo, že zima již nejen sahá na kliku, ale dokonce již pootevívá dveře. A to i když se koncem listopadu oteplilo... Pro nás vodohospodáře však nadcházející zima neznámá jen všeobecné těšení se na Vánoce se všemi jejich radostmi i starostmi, ale také čas provedení nezbytných sezónních činností přispívajících ke zdárnému přezimování spravovaných toků a vodních děl. Období, kdy jsme v pohotovosti vůči průchodu ledových ker, tání sněhu či naplaveninám. Zimní čas pro nás tedy v žádném případě nepředstavuje poklidný zimní spánek. Ve skutečnosti je spíše „zimní bdělostí“. A ta platí nejen pro zaměstnance působící přímo v terénu, ale nevyhýbá se ani referentům ředitelství podniku či jednotlivých závodů. Nejen, že se nadále pracuje na významných projektech, ale probíhá také příprava několika nových důležitých realizací, jež by měly být zahájeny v následujícím roce. Vedle velmi důležitých stavebních aktivit nelze opomenout ani ostatní práce zabezpečující bezproblémový chod našeho podniku. Intenzivně se pracuje na novém znění organizačního řádu, před podpisem je kolektivní smlouva na rok 2010, velké a inovativní změny doznává podatelna v souvislosti s datovými schránkami. Z výše uvedeného vyplývá, že všechny naše činnosti jsou stále v plném proudu, a to je snad nejlepší doklad toho, že naše práce má smysl. Má svůj smysl nejen pro nás, ale také pro mnoho obyvatel, či snad lépe říci mnoho konkrétních lidí, kteří kolem našich toků a s naší vodou žijí a v současné době se chystají prožít klidné a pokojné svátky. Skutečnost, že právě my svou prací a zodpovědností můžeme k jejich poklidnému soužití s vodou přispět, je více než zavazující. Staví nás před úkoly, jejichž zvládnutí si vyžaduje profesionalitu a osobní nasazení. A tak mým velkým přáním a současně i předsevzetím je, aby jsme se v příštím roce těchto úkolů zhostili s minimálně takovým nasazením jako v roce letošním. Aby jsme měli nadále zájem společně pracovat a současně pracovat i sami na sobě a nadále se vzdělávat v oboru nám vlastním.

Blížící se konec roku je však nejen časem k položení si pracovních, ale i osobních předsevzetí. Je časem vyslovení přání či tužeb, časem očekávání nového či lepšího, časem hodnocení či díků. A také já bych rád v tuto chvíli vyjádřil svůj dík Vám všem za obětavou práci, kterou odvádíte, za zájem, nasazení, kolegiální. To vše navzdory letošním organizačním a personálním změnám či všeobecné hospodářské krizi. A mohu-li vyslovit i svá přání, pak jsou veškerými synonymy slov stabilita, klid, bezpečí, přátelství, spolupráce a rovnováha, a to jak v profesionálním, tak v soukromém životě.

Zcela závěrem mi dovoluji popřát Vám prožití radostných Vánoc v kruhu rodiny a přátel, spoustu krásných vzpomínek na rok 2009 a úspěšný start do druhé desítky 21. století.

*Ing. Libor Dostál,
generální ředitel*

Poděkování a ocenění zaměstnancům Povodí Moravy, s. p.

Na začátku měsíce prosince 2009 obdrželi vybraní zaměstnanci Povodí Moravy, s. p. (PM) podnikové ocenění, a to za „Úspěšnou práci mladých zaměstnanců do 35 let“ a za „Mimořádnou aktivitu a zodpovědný přístup k plnění pracovních povinností“. Ze všech závodů i ředitelství se sešlo 22 zaměstnanců v klubu na ředitelství PM v Brně, kde po příjemném úvodním ceremoniálu byl zejména čas popovídat si s kolegy. Ocenění předával zaměstnancům generální ředitel (GR) Ing. Libor Dostál za účasti vedoucí úseku GR Mgr. Ivany Švecové, vedoucí útvaru řízení lidských zdrojů paní Svatava Valíčková a tiskové mluvčí Ing. Jany Kučerové.

Hodnocení zaměstnanců, kam patří i roční ocenění zaměstnanců na slavnostním setkání zaměstnanců s vedením podniku, je jedním z efektivních nástrojů, díky němuž se sladují zájmy zaměstnavatele i zaměstnance za účelem zvýšení efektivity práce i motivace. Ocenění pracovního výkonu zaměstnanců slouží především ke zvyšování motivace zaměstnanců, k jejich hodnocení a odměňování a v neposlední řadě i zpětně k vytváření jejich pracovních úkolů. Současně se posilují pozitivní vazby mezi nadřízenými a podřízenými, mezi zaměstnanci a podnikem. Republikově zhruba dvě třetiny zaměstnavatelů konstatují, že pro hodnocení zaměstnanců nemají dostatek času. Asi u třetiny podniků nejsou využívány výsledky hodnocení a převládá u nich dojem, že hodnocení je samoučelné. Další vidí překážku v nezájmu vedení nebo v nedostatečné přípravě hodnotitelů.

Náš podnik však v systému hodnocení zaměstnanců vidí velký význam a budoucnost pro podnik. Samozřejmě, každodenní

hodnocení provádíte vy, zaměstnanci sami – vlastní seberealizací a sebekontrolou svých vlastních pracovních postupů a úkolů. Další hodnocení provádí Vaši nadřízení v rámci uplatnění výkonostních odměn. Hodnocení je velmi individuální a subjektivní. Nejlépe by Vás měl znát Váš přímý nadřízený a hlavně on by Vás měl umět nejlépe ohodnotit. A protože, jak jsem napsala, je hodnocení velmi subjektivní, přemýšlíme i o jakési stejné formě hodnotících systémů. To za účelem odstranění negativ v hodnocení, aby hodnocení sice stále zůstávalo ryze individuálním, ovšem aby z něj vypadly možné prvky neobjektivnosti Vašich vedoucích, existují-li. I teď, pokud máte pocit, že jste nedostatečně a nepravdivě hodnoceni, máte možnost přijít kdykoliv s Vaším podnětem k dalšímu vysvětlení.

PM chce systém hodnocení zaměstnanců i nadále rozvíjet, a jednou z neefektivnějších cest je právě cesta hodnocení prostřednictvím Vašich nadřízených. Tato

forma hodnocení, roční ocenění za mimořádnou aktivitu a zodpovědný přístup při plnění pracovních úkolů vybraných zaměstnanců napříč celým podnikem bez rozdílu povolání, délky zaměstnání nebo věku, patří v PM k prestižním formám hodnocení. Zároveň motivuje oceněné zaměstnance, ale i jejich kolegy. Dobrý zaměstnanec musí umět nejen pracovat, ale hlavně chtít pracovat, podávat maximální výkony. Ať již pro svůj vlastní osobní pocit, tak pro podnik. Zvláštní a novou kategorií letošního oceňování zaměstnanců je hodnocení zaměstnanců do 35 let.

Letošní naši ocenění kolegové dosáhli této pomyslné mety a cíle díky mimořádnému splnění svých pracovních úkolů a díky aktivitě, díky které PM splnilo některé vybrané důležité úkoly ve své činnosti, nebo díky níž bylo zabráněno nepříznivým důsledkům v hospodaření podniku. Blahopřejeme.

*Svatava Valíčková,
vedoucí útvaru řízení lidských zdrojů, RP*

Bez ohledu na to, že jste byl(a) za Vaši přínosnou práci odměněn(a) v rámci ročního oceňování zaměstnanců PM, myslíte si, že svou práci jste dal(a) příklad ostatním? Jak a v čem?

Ing. Olga Čechmánková,
úsekový technik provozu Přerov, ZHM

Zda jsem dala svou práci příklad ostatním, sama nedokážu posoudit. Určitě hlavním příkladem je toto předmětné ocenění, které dokazuje, že správné pracovní nasazení, vlastní seberealizace je zaznamenána a následně ohodnocena a to může být hlavním motivací pro ostatní zaměstnance PM.

Snad na základě zpětné vazby od mých kolegů techniků a vodo hospodářských dělníků mohu usoudit, že mé pracovní výsledky byly pozitivní a přispěly tak k dobré společné organizaci prací a následné spokojenosti.

Ing. Jan Dobnal,
útvár informatických systémů, ŘP

Netroufnul bych si tvrdit, že jsem svou práci někomu dával příklad, ale věřím, že jsem alespoň některým pomohl usnadnit jejich práci, zejména se zpracováním dokumentů v aplikaci DMS Podatelna. Nasazení takového systému je běh na dlouhou trať a pro mnohé to může znamenat změnu systému práce s dokumenty, ale vždy

se snažím nalézt takové řešení, které by bylo co nejjednodušší a práci usnadňovalo a zrychlovalo.

Michal Kopriva,
útvár VH laboratoře, ŘP

Nevím, jestli jsem dal příklad ostatním, ale v našem útvaru pracuje hodně kolegů, kteří by si ocenění jistě také zasloužili.

Ing. Karel Kořínek,
útvár ochrany vod a rybářství, ŘP

Odpověď na otázku není zdaleka tak jednoduchá, jak jednoduchá byla položená otázka. Budu se Vám tedy snažit nějak stručně odpovědět, jelikož se stále potýkám s nedostatkem času. Práci v našem podniku beru dosti osobně a od této skutečnosti se odvíjí i můj přístup a aktivita. Myslím si, že přistupovat k práci tak, abych výplatu

považoval za výdělek a nikoliv za měsíční příspěvek za účast, by mělo být obecně platným pravidlem. Skutečnost, že mé nasazení nezůstalo bez povšimnutí, mě upřímně těší a za ocenění děkuji. Jestli jsem dal v něčem příklad ostatním zaměstnancům, to si opravdu netroufám hodnotit. Můžu jen doufat, že ano a že byl kladný.

Michal Pokorný,
úsekový technik provozu Znojmo, ZD

Svoji práci dělám tak, jak si sám myslím, že by se dělat měla a jestli si ze mě někdo bere příklad nebo nebere, tak to teda opravdu nevím, protože jsem se na to nikoho neptal a ani jsem tuto potřebu nikdy neměl.

Ing. Martin Zábrana,
vedoucí provozu Uherské Hradiště, ZSM

Pevně věřím, že ano. Svou práci mám rád. Bává mě a naplňuje. Proto pro mne není problém věnovat se jí v každém okamžiku naplno. Často i nad rámec běžných povinností. Snažím se se vším vypořádat co možná bez zbytečných prodlev, váhání a v patřičné kvalitě. To se projevuje ve výsledku, dobrý výsledek pak přidá na chuť do práce, a to nejen mně.

Závod Horní Morava

Sněhová kalamita v říjnu na provoze Šumperk

Provoz Šumperk zjistil zajímavost, o kterou se chce s Vámi podělit. V noci ze 14. na 15. července tohoto roku se napříč údolní nivou Moravy mezi obcemi Mohelnice a Lukavice v bývalém okresu Šumperk přehnala tzv. blesková bouřka doprovázená pro každou bouřku obvyklými nebezpečnými jevy, tj. silným lijákem, krupobitím a silným nárazovým větrem.

Silný vítr způsobil četné vývraty celých stromů, olámaní silných větví, kdy v některých případech došlo k vytvoření zátarasů v korytech toků. Situaci likvidace jednoho z vytvořených zátarasů v korytě Moravy pod Lukavicí dokládáme fotografií.

Sotva jsme zajistili průtočnost koryta Moravy, došlo u nás na severu k další kalamitě, a to sněhové. V noci ze 14. na 15. října 2009 napadl sníh, který byl značně mokrý. Sněhová nadílka byla tentokrát ve vyšších nadmořských výškách, a to cca od 500 m n. m. Značný sněhový příval na olistěné stromy, vítr a ve vyšších polohách ještě tvorba námrazy, to vše nám způsobilo škody na břehovém porostu jiných významných vodních toků. V ranních hodinách dne 15. října 2009, v důsledku popadání stromů, které nevydržely obrovské zatížení sněhem, zkrěhnutí mrazem a nárazovým větrem, došlo k vyhlášení nesjízdností silnic a železnic, neboť v naší oblasti byl mimo břehový porost toků např. Moravské Sázavy, Březné, Moravy, Krupé, Branné, Desné a Mírovky poškozen porost u silnic, železničních tratí a lesů.

Velice depresivní situace byla v údolnici významného vodního toku Moravské Sázavy, kde vývraty z břehového porostu tohoto toku, lesního porostu a porostu podél komunikace zatarasily jednak koryto toku a také komunikace. Stromy jsme

Morava pod obcí Lukavice

začali odstraňovat dne 19. října 2009 vlastními silami. Jde o práci velice náročnou a také nebezpečnou. Nevím, zda se bude v kalamitách opakovat periodicita, ale to ukáže čas.

*Ing. Hana Ficnarová,
vedoucí provozu Šumperk, ZHM*

Koryto Moravské Sázavy po sněhové kalamitě

Sněhová kalamita na provoze Valašské Meziříčí

Letošní podzim se ukazoval jako příjemný a příznivý pro naše potřeby. Velmi nízký stav vody v korytech toků sice trápil všechny odběratele povrchové vody i rybáře, ale na druhé straně byl příznivý pro údržbu toků i dokončování oprav opevnění vodních toků a pro opravy drobných i větších objektů na tocích. Dokončení staveb „Povodňových škod“ z roku 2006 a 2007 bylo plynulé a i přes zdržení v souvislosti s plněním podmínek ochrany přírody byl předpoklad, že všechny stavby se realizují včas. Ještě koncem druhého týdne v říjnu byly teploty nad 15 °C.

Počasí v říjnu obvykle nebývá příliš rozkolísané, letos nás ale dost zaskočilo. Informace meteorologů o možnosti sněhových srážek jsme přijali s očekáváním, že se na horách objeví trochu sněhu, ale výrazně do naší činnosti to nezasáhne. Příroda nás ale velmi překvapila.

Ráno ve středu 14. října 2009 hlásily přehrady (Horní Bečva a Karolinka) sněžení, následující den již bylo na všech přehradách v působnosti provozu kolem půl metru sněhu. V pátek hlásila přehrada Karolinka (520 m n. m.) již 62 cm sněhu a Horní Bečva (560 m n. m.) 72 cm sněhu. Také Bystřička, která je o cca 150 m níže, hlásila 30 cm sněhu. Ve Valašském Meziříčí (cca 300 m n. m.) byla sněhová pokrývka krátce jen do cca 10 cm.

Kalamitní stav

Neobvyklé množství sněhu způsobilo řadu kalamitních situací nejen na silnicích a cestách, na elektrickém vedení, ale také na porostech. Listí ze stromů ještě neopadalo a mokřý sníh zachycený na větvích, na listí i na jehličnatých stromech zatížil větve tak, že mnoho stromů tento tlak nevydrželo. Lámaly se silné větve i celé stromy. Pružnější porosty, kterých máme kolem vodních toků většinou, se ohýbaly nebo vyvracely i s kořeny. U menších šířek našich toků prohnuté porosty místy vytvořily nepropustné klenby, pod kterými ve vodě ležely polámané větve a vyvrácené stromy.

Sněhová kalamita zasáhla z toků v naší správě horní úseky Rožnovské Bečvy nad Rožnovem, Vsetínské Bečvy nad Vsetínem, Bystřičky nad přehradou, Senice nad Lužnou a celou Stanovnici. Celková délka postižených úseků je okolo 70 km. V průběhu nastávajícího týdne sníh velmi rychle roztál a průtoky se výrazně zvýšily. Bylo proto nutné co nejrychleji z koryt toků odstranit alespoň největší překážky z polámaných a vyvrácených větví a stromů. Ohnuté stromy a polámané porosty na březích musí počkat, až k nim bude možný bezpečný přístup a postupně je bude možné vyčistit.

Je třeba také uvést, že všechny přehrady v působnosti provozu byly díky kalamitě bez dodávky elektrické energie několik dní, na Karolince byla obnovena dodávka proudu až po 5ti dnech. Případná manipulace na předmětných vodních dílech byla zajištěna náhradními zdroji.

Dalším nepříjemným důsledkem sněhové kalamity bylo náhlé a nepředpokládané přerušení všech rozestavených akcí na 2-3 týdnů, a to i vzhledem ke zvýšeným průtokům z odtávání sněhu.

První odhady našich škod jsme se snažili udělat již ve čtvrtek 15. října 2009. Za poměrně nepříznivého počasí jsme ale měli možnost jen omezených kontrol toků. Silnice byly velmi těžko průjezdné. Jízda i terénního auta mimo silnice byla nebezpečná a projít pěšky v zasněžených a zprohýbaných nebo polámaných porostech bylo obtížné. Závěr kontroly byl, že škody na porostech na březích jsou velmi rozsáhlé.

Odstraňování škod

Sníh poměrně rychle roztál a na začátku příštího týdne již bylo možné škody vyhodnotit podrobněji. Na první pohled vypadaly

Vsetínská Bečva ve Velkých Karlovicích

naše toky po sněhové kalamitě hrozivě. Místy nebylo téměř vidět vodní hladinu. Na březích byly polámané nebo vyvrácené stromy do 30ti cm, u silnějších stromů byly olámané větve nebo vršky. Slabší stromy a křoviny byly většinou ohnuté. Vlastními prostředky (čtyři 3-5 lidí a traktor s navijákem) jsme do konce října vyčistili koryta větších toků od všech stromů a větví, které by mohly způsobit problémy. V listopadu byly povolány další čtyři s mechanizací z provozu Olomouc a Přerov. Postupně se ošetřují porosty zejména v obcích. Rozsah poškození porostů je však tak velký, že to vlastními silami nemůžeme zvládnout. Jedná se proto o možnosti pomoci (formou smluv) fyzickými i právními osobami. Pokud nepříjde další kalamita, měly by být do příštího léta tyto porosty v přijatelném stavu.

Na závěr chci poděkovat všem našim zaměstnancům, kteří v této výjimečné situaci prokázali profesionální přístup při odstraňování následků sněhové kalamity.

*Ing. Pavlína Burdíková,
vedoucí provozu Valašské Meziříčí, ZHM*

Rožnovská Bečva po opadnutí sněhu

Kácení ve Wolfových sadech

Ve dnech 5.–18. října 2009 proběhlo v biokoridoru Hloučela (část Wolfovy sady, lokalita mezi ulicí Pod Kosířem a sídlištěm E. Beneše v Prostějově) kácení havarijního břehového porostu.

Na základě pochůzky zástupců provozu, ekologa závodu a zástupců odboru životního prostředí města Prostějov bylo v první etapě označeno ke kácení cca 100 kusů břehového porostu s plánem na vykácení v zimním období 2009/2010.

Vzhledem k extrémním větrným podmínkám z července 2009 bylo nutné přistoupit k druhé etapě značení, v níž bylo označeno dalších cca 150 ks nově vzniklých havarijních porostů a porostů, které budou dotčeny kácením první etapy. Celkem tedy bylo ve výše uvedené lokalitě vykáceno cca 250 ks břehového porostu.

Vzhledem ke snaze o minimalizaci škod na okolních porostech probíhala majoritní část kácení za pomoci vysokozdvíže plošiny s dosahem 27 m a horolezeckých technik kácení. Odvětené kmeny, dosahující průměru 100 cm, výjimečně až 150 cm, byly následně neškodně pokáceny (ve většině případů do koryta toku).

Jelikož Wolfovy sady jsou jednou z nejvíce navštěvovaných rekreačních lokalit města Prostějov, muselo kácení probíhat ve spolupráci s Městskou policií Prostějov, která v rámci bezpečnosti osob celou lokalitu uzavřela a hlídala.

V současné době probíhají v dané lokalitě odklízecí práce (krácení a odvoz dřevní hmoty, štěpkování větví, frézování pařezů atd.), které budou pokračovat do konce tohoto roku.

*Ing. Jiří Zedníček,
vedoucí provozu Přerov, ZHM*

Kácení za pomoci vysokozdvíže plošiny

Zpracování dřevní hmoty štěpkováním

Dokončené povodňové škody

Malá Voda, jez Unčovice – oprava jezu

Jednou z akcí na odstranění povodňových škod (PŠ) z roku 2006, která byla v letošním roce realizována na provozu Olomouc, byla oprava jezu na Malé Vodě v katastru obce Unčovice. Obec Unčovice se nachází v CHKO Litovelské Pomoraví a s ohledem na výskyt chráněných živočichů na stavbu dotčených tocích Malé Vodě a Bahence byla PM Správou CHKO vydána výjimka z ochrany zvláště chráněných živočichů. Jednou z podmínek pro udělení výjimky bylo, že stavba bude realizována v termínu 1. září –15. října běžného kalendářního roku, přičemž snížení hladiny

Jez Unčovice na Malé Vodě před opravou

v toku, které zajistil vlastník malé vodní elektrárny (MVE) v obci Březové, bylo povoleno pouze na max. 21 dní.

Vzhledem ke značnému množství prací, které se při stavbě prováděly, byl důraz kladen především na přípravu organizace výstavby. V projektové dokumentaci stavby, zpracované oddělením projekce na ZHM, bylo navrženo provádění stavby ve 2 etapách a tento návrh zhotovitel respektoval. Koryto pod jezem bylo podélně rozděleno na 2 části jímku, nejprve byla prováděna sanace pevné části jezu, kdy se převáděl sanační průtok pod stavidlem, a následně pohyblivá část jezu, kdy byl převáděn sanační průtok potrubím.

Od začátku září do poloviny října t. r. byla provedena oprava stavební i pohyblivé části jezu a sanace pravého břehu výtrže v podjezí. V první etapě se prováděla oprava stavební části jezu, kdy byly vyměněny dubové prahy v nadjezí i podjezí. Trhliny a kaverny na přelivné ploše, vývar i střední pilíř jezu byly očištěny na zdravý beton, opraveny maltou a spodní přepadová hrana byla navíc zpevněna žebírkovou výztuží a KARI sítí. Levobřežní (LB) opěrná zeď jezu byla očištěna od nestabilních materiálů a dozděna lomovým kamenem na cementovou maltu.

Druhá etapa opravy

Ve druhé etapě stavby byla demontována pohyblivá část jezu včetně zkorodovaných vodících drážek a dosedacího prahu. Byla provedena oprava stavební části jezu, tedy přelivné plochy, vývaru, středního pilíře a pravobřežní (PB) opěrné zdi obdobně jako u pevné části jezu. Na opravené pilíře a přelivnou plochu šterkové propusti byly přibetonovány nové vodící drážky a dosedací práh, které byly vzájemně svařeny, a do vodících drážek byla osazena nová dubová stavidlová hradící stěna. Demontované ocelové části technologie byly otrýskány pískem a natřeny, pohony byly vycištěny, promazány a poškozené části byly nahrazeny novými. Nakonec

byla provedena sanace PB nátrže v podjezí hutněným násypem a opevněním rovnáninou z lomového kamene opřenu o záhozovou patku ve dně. Rovnánina byla vytažena za břehovou hranu a osázena vrbovými řízkami.

Vzhledem ke značně omezenému termínu realizace přálo zhotoviteli štěstí, neboť nejenom že klimatické podmínky v měsíci září zajistily v tocích minimální průtoky, takže zpočátku nebylo nutné uměle snižovat hladinu v toku (zhotovitel proti případnému zvýšení hladiny a zaplavení stavby umístil nad pevnou hranu jezu hrázku z pytlů naplněných pískem), ale zároveň bylo majiteli MVE Víška v toku nad jezem Unčovice uděleno povolení ke snížení hladiny v toku na dobu 1 týdne pro provedení údržby na elektrárně ve stejném termínu jako PM a využitím této týdenní povolené srážky vody se celková doba možného snížení hladiny v toku Malá Voda pro realizaci opravy jezu prodloužila na 28 dní.

Tyto 2 faktory nakonec přispěly k tomu, že stavba byla provedena v dobré kvalitě a v celém projektovaném rozsahu i přes značnou omezení od Správy CHKO Litovelské Pomoraví.

Ing. Jana Šeřčíková,

detasované pracoviště útvaru TDI a inženýrských služeb, ZHM

Odstraňování PŠ z povodně 2006

Bečva, km 54,480-55,980, Choryně, oprava toku

V letech 2002 a 2003 byl na Bečvě v km 54,916 postaven příčný objekt, který měl za úkol zajistit stabilitu koryta nad „revitalizovaným“ (zdivočelým) úsekem toku Bečvy pod soutokem s Juhyní. V úseku toku, který je téměř nestabilní již od regulace na začátku dvacátého století, byl navržen balvanitý skluz výšky 1,2 m s přelivnou hranou stabilizovanou betonovými silničními panely. Poměrně krátký (12 m) drsný skluz byl v patě zajištěn dřevěným prahem na ocelových pilotách. Dno a levý břeh koryta Bečvy jsou zaříznuty do podloží tvořeného jílovcem. Dno toku se velmi rychle zařezává do měkkých jílovců a proti kolaudovanému stavu je zahloubení větší o 2 m. Břehy koryta v rozsahu příčného objektu byly opevněny těžkým kamenným záhozem.

Při povodni v roce 2006 voda poškodila opevnění na levém břehu a začala obtékat stupně. Došlo i k zahloubení dna pod závěrem stupně a k narušení kamenných záhozů pod stupněm, vlastní stupeň poškozený nebyl. Provoz začal připravovat opravu. Investiční záměr na odstranění PŠ byl zpracován v roce 2006. Škoda byla odhadována na cca 670 tis. Kč. Jarní povodeň v roce

Narušený levý břeh po povodni

Jez Unčovice na Malé Vodě po opravě

2007 obešla levou stranu stupně (břeh narušený sesuvným územím) a po povodni celý průtok protékal mimo vlastní objekt. Po zpracování projektu v roce 2007 byl rozpočet na opravu ve výši 4 290 500 Kč.

Stavba je na okraji území se zvýšeným zájmem ochrany přírody. Již řadu let je snaha prohlásit celé území včetně koryta Bečvy za „přírodní rezervaci“. Přístup ke staveništi je dost obtížný, původní cesty byly zničeny povodní v roce 1997. Obtížné bylo i získání potřebných souhlasů ochrany přírody a rybářů.

Na podzim 2008 proběhlo výběrové řízení na zhotovitele a na konci března bylo staveniště předáno zhotoviteli. Zpočátku sněhová pokrývka a později trvalé vysoké průtoky neumožňovaly zahájit práce na stavbě. Po dohodě s ochránci přírody byla stavba zahájena až v květnu. Rychlý postup prací zachránil stavbu před škodami při náhlém prudkém zvýšení průtoků v červnu. K plynulému postupu prací výrazně přispěly zkušenosti obsluhy strojů. Do konce července byla stavba dokončena a v srpnu zhotovitel uklidil staveniště.

Ing. Jan Hanzlián,

detasované pracoviště útvaru TDI a inženýrských služeb, ZHM

Stupeň po opravě v červnu 2009

Drobné udržovací práce na vodních dílech a tocích

Na vodních dílech a tocích v působnosti provozu Olomouc byly v druhé polovině roku 2009 provedeny drobné udržovací práce, které spočívaly v odstranění nežádoucí vegetace z opevnění – dlažeb do betonu, přespárování těchto dlažeb, v opravě opevnění břehů a sanace průlehu. Všechny akce byly realizovány vlastními zaměstnanci a mechanizací PM, provozu Olomouc.

V měsících srpnu, září a říjnu roku 2009 díky vhodným klimatickým podmínkám (minimum dešťových srážek, teplé počasí a hlavně velmi nízký stav vody v korytech) byly provedeny udržovací práce na jezu v Litovli a na tocích Oslava v Dlouhé Loučce, Třebůvka v k. ú. Vranová Lhota a Morava v Olomouci-Lazcích.

Jez na řece Moravě v Litovli – udržovací práce spočívaly v odstranění nežádoucí vegetace z opevnění (dlažba do betonu) pravého a levého břehu v podjezí. Na některých místech opevnění muselo být provedeno hloubkové přespárování dlažeb.

Třebůvka v k. ú. Vranová Lhota – byla provedena oprava poškozeného levého břehu. Sanace břehové nátrže byla provedena kamenným záhozem v rozsahu odpovídajícímu původnímu (projektovanému) příčnému profilu toku, dorovnáním břehů zeminou a následným osetím travním semenem. Nátrž ohrožovala souběžnou LB ochrannou hráz Třebůvky.

Morava v Olomouci-Lazcích – předmětem opravy bylo vyrovnaní průlehu levého břehu v délce cca 43 m v úseku mezi silničním mostem a hrází z betonových prefabrikátů. Průleh levého břehu vznikl zřejmě z důvodu nedostatečného zhutnění zásypu stavební jámy po demolici původního mostu. Samotná sanace spočívala v odstranění zeminy s drnem v tloušťce 20 cm, v rozrušení povrchu na hloubku 15 cm a navážením zeminy po vrstvách 10 cm. Zemina byla ihned urovnávána a hutněna. Sklon svahů na návodní i vzdušné straně byl proveden v poměru 1:2, s šířkou opravovaného břehu 3 m. Nakonec bylo provedeno osetí travním semenem.

Oslava v Dlouhé Loučce – udržovací práce spočívaly v odstranění nežádoucí vegetace z opevnění (dlažba do betonu) pravého a levého břehu toku v intravilánu obce. Na některých místech muselo být provedeno přespárování dlažeb. Tato akce bude pokračovat v dalších úsecích toku i v příštím roce.

*Josef Holásek,
vedoucí provozu Olomouc, ZHM*

Opravená břehová nátrž na Třebůvce v k. ú. Vranová Lhota

Opravené levobřežní opevnění v podjezí jezu Litovel na řece Moravě

Opravený průleh levého břehu na řece Moravě v Olomouci-Lazcích

Čistá vodní nádrž Plumlov

Velmi neobvyklý pohled se naskytá všem, kteří míří k Plumlovské přehradě u Prostějova. Dne 14. září 2009 totiž začalo postupné vypouštění přehrady, která bude postupně zcela vypuštěna.

Důvodem je uskutečnění opatření vedoucích ke zlepšení kvality vody v této nádrži. Kvalitu vody v Plumlovské přehradě ohrožují sinice již několik let. V poslední době již nepomohla ani aplikace přípravku PAX-18. Letos tu hygienici prakticky již od konce června po celý zbytek sezony označovali kvalitu vody nejnižším stupněm, tedy jako vodu nebezpečnou ke koupání.

Co se tedy bude dít?

Začala jedna z nejdůležitějších akcí k tomu, aby zde byla opět čistá voda. Jak přesně budou práce vypadat, na to jsme se zeptali pana GŘ Ing. Libora Dostála:

„Jde o odstranění sedimentů, které jsou na dně přehrady. Jejich mocnost je v různých místech různá, v průměru se jedná o 50 cm. Docela přesně víme, jak to ve kterých místech vypadá. Využili jsme měřicí loď, která zjišťovala aktuální hloubku dna, a tu jsme porovnávali s původním projektem. Předpokládaný objem vytěžených sedimentů bude znamenat asi 40 tisíc nákladních aut.“

Vytěžené sedimenty musí dále projít rozborem, jak to stanovuje příslušná vyhláška a splní-li parametry, budou ukládány na pole v okolí Plumlova.

Záchranný transfer vodních živočichů

Současně s postupným vypouštěním nádrže probíhá i sběr škeblí. Ochránci přírody z Prostějova sesbírali již více než 18 tisíc těchto živočichů. Sběr probíhá ručně z obnaženého dna nádrže a veškerá manipulace s nimi je koordinována biologickým dozorem. Živočichové jsou na místě druhově určeni, rozříděni, přepočítáni a zaevidováni. Následně jsou uloženi do přepravních beden, ve kterých putují do náhradní lokality – rybochovného zařízení PM v Koryčanech. Po ukončení revitalizace nádrže Plumlov a jejím napuštění budou škeble včetně vzácných velevrubů vráceni zpět do nádrže.

Záchranný transfer ryb

Pro provedení úspěšného transferu je zapotřebí dostatečně snížená hladina nádrže tak, aby byl odlov efektivní a zároveň vhodné klimatické podmínky.

Takto odlovené ryby budou předány Moravskému rybářskému svazu, který určí kam budou přemístěny.

Způsob provedení odlovu bude určen podle situace, ale počítá se s elektrickým agregátem. Jak takový odlov probíhá, nám sdělil vedoucí útvaru ochrany vod a rybářství Ivo Krechler:

„Odlov probíhá z šestimetrové lodi při snížené hladině. Loď pomalu projíždí místy, kde je nutné provést odlov. Na lodi je umístěn elektrický agregát, který vyrábí jednosměrný tepavý proud, který do určité vzdálenosti od kladné elektrody působí na nervovou soustavu ryb. Ryba, která se ocitne v elektrickém poli je omráčena a pulsním působením přitahována ke kladné elektrodě. Kladná elektroda může mít buď podobu obrouče podoběráku, do kterého je ryba rovnou odlovena, nebo svazku vodičů potopených do vody, kolem kterých jsou omráčené ryby odlovovány. Ulovené ryby jsou přeneseny do nádrže s čerstvou vodou umístěné na lodi, kde se po krátké chvíli vzpamatují. Z nádrže na lodi jsou ryby přepraveny do kádí na břehu a odtud naloženy do přepravních beden na nákladním automobilu a rozvezeny do náhradních lokalit.“

A co zkušenosti z jiných nádrží? Náš podnik provedl již dva záchranné transfery ryb, a to na vodním díle (VD) Bystřička a na VD Horní Bečva, ale každá taková akce je velice specifická. Proto se i při tomto transferu bude postupovat podle aktuálních potřeb a zjištěných skutečností.

Přerušení vypouštění

První listopadový den ale znamenal změnu. V návaznosti na požadavek technicko-bezpečnostního dohledu (TBD), kdy došlo k podstatnému snížení rychlosti vypouštění z plánovaných 20 cm/den na polovinu, bylo rozhodnuto, že vypouštění nádrže bude na celé období zimy přerušeno a záchranný transfer vodních živočichů bude zahájen až podle klimatických podmínek. Proč taková změna? Vysvětlení je prosté. Vypouštění nádrže rychlostí 10 cm/den nestačilo k tomu, aby byla dosažena optimální hladina pro uskutečnění záchranného transferu ryb a další snižování hladiny by vzhledem k chladnému počasí mohlo znamenat ohrožení ryb a ostatních vodních živočichů v nádrži. Z těchto důvodů bude přes celou zimu hladina udržována na kótě zajišťující rybám a ostatním vodním živočichům dostatečné prokysličené.

VD Plumlov

Středověké mlýny na dně přehrady

Krásného babího léta využily k procházkám stovky lidí. Mnozí z nich si výjimečné scenérie fotografuje, posezení u pláží jsou plnější než o prázdninách. Většina je nadšená hlavně z možnosti projít se po staré hrázi mezi dvěma bývalými rybníky. Nově však mají návštěvníci příležitost objevovat i další tajemná zákoutí, která byla dříve pod vodou. Obnažující se dno nádrže však nabízí i jiné vzácnosti. Pod starou hrází je nyní k vidění široká cesta vyskládaná z velkých kamenných valounů. Ve starých mapách lze dohledat, že vedla mezi tehdejšími rybníky z Plumlova do Mostkovic, a že je zhruba dvě stě let stará. A na co se ještě můžeme těšit? Na to, až se z hlubin začnou vynořovat zdi středověkých mlýnů. Pod hladinou by měly být rovnou dva.

*Ing. Jana Kučerová,
tisková mluvčí, ŘP*

Část obnaženého dna nádrže

Závod Střední Morava

Opravy strojní technologie na vodních dílech Bojkovice a Luhačovice

V měsíci říjnu byla na VD Bojkovice a na VD Luhačovice instalována zařízení, která budou v zimních měsících sloužit k rozmrazování sružených objektů. Rozmrazování je zajišťováno pomocí rozvádění vzduchu kolem věže VD. K výrobě vzduchu se na těchto dílech již dříve osvědčil ejektor, který je napojen ve strojovně věže na hlavní výpust. Ejektor je vyroben z nerezové oceli. Rozvod ve věži je vyroben z plastu, vodotěsná průchodka věží je napojena flexi hadicí na nerezový věnec s měděnými tryskami. Pohyb věnce je zajištěn pomocí nerezových řetězů zavěšených na zdi přeřadu sruženého objektu.

Oprava vodárenského potrubí na VD Ludkovice

V září a říjnu byla na VD Ludkovice provedena oprava vodárenského potrubí ve štolě hlavní výpusti. Byla provedena demontáž stávající izolace a opancerování. Pro posouzení stavu potrubí bylo provedeno odvrtání potrubí v místech s největší korozi a přeměřena síla potrubí. Dodavatel provedl opravu svárů v poškozených místech přeplátováním. Povrchová ochrana potrubí byla provedena opískováním, metalizací a vhodným krycím nátěrem.

*Miroslav Man,
strojní technik, ZSM*

Vodárenské potrubí na VD Ludkovice

Věnec rozmrazování na VD Bojkovice

Odstraňování PŠ 2006 na provozu Veselí nad Moravou

Jednou z posledních oprav v rámci odstraňování PŠ 2006 na území provozu Veselí nad Moravou je akce „Morava, Vnorovy PB km 137,695-139,100, průlehy, nánosy, nátrže“. Stavba byla zahájena v srpnu letošního roku. Dotčený úsek, který byl zbudován v rámci regulace Moravy v letech 1911-1924 (v letech 1914-1918 byly práce kvůli válečným událostem přerušeny), byl na území ve správě provozu Veselí nad Moravou poslední částí regulované Moravy, kde nemuselo být od doby regulace, vyjma provádění běžné údržby zahrnující i občasné odstraňování nánosů, přistoupeno k jeho opravě v širším rozsahu.

Při povodňových stavech na jaře roku 2006 však bylo zjištěno, že pravděpodobně následkem dlouhodobého zavodnění hrází dochází na PB hrázi Moravy v úseku mezi dvěma hospodářskými mosty ke vzniku průlehu ohrožujících při případném dalším zvýšení hladiny bezpečnost hráze svým možným přelitím. Po opadnutí povodně bylo dále zjištěno, že kromě vzniku těchto průlehu došlo k usazení velkého množství nánosů na bermě i svazích koryta a ke vzniku pomístních nátrží v kynetě toku.

Vzhledem k tomu, že od dob původní regulace Moravy došlo díky vývoji mechanizace ke změnám požadavků kladených na tělesa hrází z hlediska přístupnosti a údržby travních porostů, byla při opravě rozšířena berma na šířku 3 m oproti původnímu jednomu metru. Niveleta koruny hráze i její šířka byla vrácena na kolaudovaný stav. Nánosy byly použity na dorovnání průlehu hráze a zbývající zemina byla v souladu s platnou legislativou uložena na hospodářsky využívané pozemky v blízkém okolí. Záhozová patka byla v místech nátrží doplněna záhozovým kamenem, zpevnění bermy a koruny hráze bylo provedeno pouze zatravněním.

*Ing. Lukáš Navrátil,
vedoucí provozu Veselí nad Moravou, ZSM*

Ohlédnutí za plavební sezónou na Baťově kanálu

Letošní rok byl na této vodní cestě, jejíž správu a údržbu zajišťuje ZSM, s ohledem na stávající ekonomickou situaci přinejmenším stejně úspěšný jako rok loňský. Navzdory ekonomické krizi se podařilo obhájit rekordní návštěvnost, a to 65 tisíc turistů. Pozitivně se na návštěvnosti podílela kampaň vytvořená sdružením obcí pro plavbu jak v rámci Jihomoravského, tak Zlínského kraje.

Pokračuje trend z předchozích roků – zvyšující se zájem o vícedenní pobyty na obytných lodích, jejichž současná kapacita je již přes léto nedostatečná. Naopak je v této souvislosti již delší dobu zaznamenáván pokles výpůjček malých motorových člunů.

Trvalým problémem zůstává stav turistické infrastruktury. Baťův kanál sloužil původně výhradně pro nákladní plavbu, a tak se veškeré potřebné zázemí nutné pro cestovní ruch začalo budovat až s obnovou a rekreačním využíváním vodní cesty po roce 1995. Chybí zejména větší počet kvalitních sociálních zařízení, zázemí pro dlouhodobé kotvení lodí apod.

Sezóna roku 2009

Plavební sezóna byla v roce 2009 velmi bohatá. Byla zahájena slavnostním odemýkáním dne 30. dubna 2009 a 1. května 2009 na celkem 9ti místech, současně byla otevřena přístaviště v Napajedlích a v Kostelanech nad Moravou.

V úterý 9. června 2009 navštívil Baťův kanál prezident republi-

PB hráz Moravy před opravou

Opravený úsek PB hráze Moravy ve Vnorovech

ky Václav Klaus s chotí Livií a absolvoval plavbu po Baťově kanálu z Petrova do Strážnice.

Další významnou akcí bylo splutí plavební cesty na dračích lodích a na stejnou trasu se vydali také otužilci, kteří vyzkoušeli cestu doslova na vlastní kůži.

Uzavření plavební sezóny proběhlo dne 28. října 2009 ve Sptyhněvi. Svou zdravici přednesl radní Jihomoravského kraje a předseda správní rady Baťův kanál o. p. s. Ing. Jaroslav Pospíšil, ředitel

PM ZSM Ing. Pavel Cenek, starostka města Napajedla Ing. Irena Brabcová a starostka obce Spytihněv Marie Vojtková. O rozvoji plavební cesty dále informoval ředitel o. p. s. Bařův kanál Vojtěch Bártěk a zástupce Obcí pro rozvoj Bařova kanálu Ing. Jiří Durdák.

Rozvoj cesty

Uplynulá sezóna byla významná i z hlediska budování infrastruktury. Kromě dvou uvedených přístavišť bylo v průběhu hlavní plavební sezóny dostavěno přístaviště v Uherském Hradišti. Tyto stavby byly financovány z prostředků Ředitelství vodních cest Praha, z příspěvku Jihomoravského kraje pak byla realizována přístupová komunikace k přístavišti Rohatec–kolonie s chodníkem a parkovištěm.

PM provedlo v rámci vlastních akcí opevnění svahů kanálu u přístaviště ve Starém Městě, opevnění břhů mezi plavebními komorami Babice a Spytihněv a stavidlo u plavební komory Babice. Byla rovněž provedena oprava technologie plavební komory Spytihněv a na jižním úseku bylo provedeno pročištění kanálového úseku Petrov – Sudoměřice.

V roce 2009 zrealizovalo Sdružení obcí pro rozvoj Bařova kanálu a vodní cesty na řece Moravě ve spolupráci s obcemi Kroměříž, Otrokovice, Napajedla, Spytihněv a Babice dalších 12 km asfaltové cyklostezky, vedoucí po březích řeky Moravy a Bařova kanálu. Spolu s úseky realizovanými v předchozích letech vznikla ucelená cyklostezka, která vede z Kroměříže až do Uherského Ostrohu.

I v letošním roce rozvoj Bařova kanálu významně podpořily oba kraje – Jihomoravský kraj udělil dotaci v úhrnné výši 1,35 mil. Kč pro Bařův kanál, o. p. s. a 4 mil. Kč pro PM, kraj Zlínský pak 1,5 mil. Kč prostřednictvím Sdružení obcí pro rozvoj Bařova kanálu a vodní cesty na řece Moravě a 2,7 mil. Kč prostřednictvím PM.

*Čestmír Daňhel,
vedoucí střediska plavby, ZSM*

Závod Dyje

Stabilizace břehu – abrazní sruby na Brněnské údolní nádrži

V průběhu července a srpna letošního roku se realizovala rozsáhlá stavební akce v katastru Brno-Bystr. Jednalo se o stabilizaci pravého břehu v zájmové lokalitě Brněnské údolní nádrže, mezi přístavištěm lodní dopravy Rokle a U kotvy. Účelem akce bylo zabránění dalšímu rozvoji břehové abraze a tím tak přispět k minimalizaci odnosu materiálu z břhů do nádrže. Stavební práce byly prováděny dle projektové dokumentace, která byla zpracována Vysokým učením technickým v Brně, fakultou stavební. Jako nejvhodnější způsob opevnění břehu byl zvolen biotechnický způsob, jež je založen na vhodné kombinaci tuhých, neživých prvků s podzemními a nadzemními částmi rostlin, tzv. oživená kamenná pata.

V tomto případě šlo o oživenou kamennou patu z lomového kamene. Nezbytně nutná oprava břehu se prováděla v oblasti kopírující silnici Brno-Veverská Bítýška v délce 860 m, jež byla rozčleněna do tří částí, které se odlišovaly širokým spektrem různorodosti břehového poškození (až do výšky 3,5 m) a morfologií terénu. Velice stěžejní okolností bylo i vytvoření přístupu pro mechanizaci. Zvláště pak v místech, kde břeh v celé délce lemují husté břehové porosty přecházející v les a sklon dna, jež těsně od paty poškození břehového srubu strmě padá do nádrže.

V těchto případech musela být náklonnost dna co nejvíce zmírněna, proto byla vystavěna zpevněná provizorní komunikace, jejíž účel byl ukončen ve chvíli dokončovacích pracích, kdy byl opětovně využit lomový kámen. Celá oprava byla provedena pomocí paty tvořené z lomového kamene umístěné v těsné

Typický abrazní srub před jeho stabilizací

Dokončená stabilizace břehu pomocí kamenné paty

Dokončování stabilizace břehu nádrže

blízkosti abrazního srubu do předem urovnané základové rýhy. Horní část byla sesvahována, dosypána materiálem ze dna nádrže a ztuhněna. Oživení kamenné paty bylo provedeno osetím. Na jaře před napuštěním přehrady bude provedena výsadba keřů v nepravidelném sponu a osazení vrbových řízků do spodní části paty.

Tyto sanační práce byly provedeny vlastními zaměstnanci a mechanizačními prostředky (Menzi-Muck a TATRA 815) provozu Brno.

*Ing. Bohuslav Štol,
vedoucí provozu Brno, ZD*

Odstranění nátrží v Dyjsko-mlýnském náhonu

Na provozu Znojmo proběhla v podzimním období akce odstranění nátrží. Tato akce byla prováděna na několika místech toku Dyjsko-mlýnského náhonu (DMN). Stavba byla koordinována s pravidelnou, tzv. srážkou vody, kdy jsou uzavřena stavidla do DMN u Krhovického jezu a provádí se údržba jak na české, tak i na rakouské straně toku.

Jednalo se o úpravu nátrží, které se nacházely nejen na hraniční části toku s Rakouskem. Nátrž byla situovaná i v bezprostřední blízkosti Národní kulturní památky – Vodní mlýn ve Slupci na

Znojemsku. Po dohodě s vedením Technického muzea v Brně bylo přistoupeno k úpravám pomocí vrbových plůtek. Tato technologie byla zvolena v souvislosti s historickou stavbou, kdy vrbové plůtky působí mnohem přirozeněji než klasické použití záhozového kamene, i když realizace byla o to pracnější. Práce byly prováděny zaměstnanci provozu s použitím techniky Menzi-Muck a vozidel TATRA. Akce byla dokončena dne 9. října 2009.

*Ing. Stanislav Hába,
vedoucí provozu Znojmo, ZD*

Oprava břehových nátrží vrbovým plůtkem – sestavování plůtku

Dokončený vrbový plůtek

Pokos biomasy na obnaženém dně Brněnské přehrady

Z důvodu enormního rozvoje biomasy na obnaženém dně Brněnské přehrady bylo v červnu rozhodnuto o její likvidaci pokosem a následným spálením na místě. Práce byly externím dodavatelem zahájeny začátkem září. V průběhu provádění prací bylo zjištěno, že biomasu tvoří především netýkavka žláznatá, která zde díky příznivým klimatickým podmínkám narostla do neobvyklé výšky (místa až 4 m). V jejích porostech se navíc vyskytovalo velké množství naplavenin, které z větší části přinesla letošní povodeň v polovině července. Tyto naplaveniny, složené především ze dřeva, ale také různého odpadu z lidské činnosti (pneumatiky, železo, plastové obaly, atd.) společně s výškou vegetace, významně komplikovaly pokos biomasy.

Pokos netýkavky žláznaté

V průběhu realizace prací bylo provedeno několik kontrol. Koncem října zbývalo jen dokončit pálení na místech nepřístupných mechanizaci na levém břehu v úseku dlouhém cca 500 m, a to od zastávky „Cyklistická“ směrem proti proudu. I tento úsek byl řádně ukončen a převzat 11. listopadu 2009.

Závěrem lze konstatovat, že práce byly provedeny ve výborné kvalitě. Nad rámec smluvního vztahu bylo navíc zhotovitelem zákonným způsobem zlikvidováno nemalé množství naplaveného odpadu a byl také odvezen popel vzniklý pálením biomasy.

*Ing. Pavel Červinka,
ekolog, ZD*

Vyčištěné obnažené dno Brněnské přehrady

Bezpečnostní ořezy a kácení stromů v Brně

Po tragické lednové události ve Zlíně, při které pád stromu na frekventované zastávce MHD zmařil dva lidské životy, byla úřady zahájena zvýšená pozornost vůči starým a nebezpečně vyhlížejícím stromům. Zaměstnanci provozu Brno proto vytipovali cca 60 stromů, rostoucích v Brně kolem vodních toků Svatka, Svitava a Svitavský náhon v blízkosti míst s častým pohybem lidí (především cyklostezek), které by svým vzrůstem či zdravotním stavem mohly ohrozit jejich uživatele. V průběhu roku bylo postupně provedeno několik menších akcí zaměřených na ořez nejrizikovějších stromů.

Díky mimořádnému uvolnění finančních prostředků mohla být započata v době vegetačního klidu akce většího rozsahu, při které má být ořezáno nebo pokáceno celkem 43 rizikových stromů. Akce byla zahájena v listopadu, dokončena by měla být do konce roku.

Závěrem je vhodné připomenout, že PM průběžně monitoruje stav břehových a doprovodných porostů kolem vodních toků a v rámci zajištění bezpečnosti a zvyšování kvality porostů provádí jejich údržbu. Jako příklad lze uvést technologicky i finančně velmi náročnou akci provedenou počátkem roku kolem řeky Svitavy v městských částech Maloměřice a Obřany, při které bylo odstraněno nebo ořezáno především velké množství přestárých vrb s následným provedením výsadby vzrostlých stromů.

*Ing. Pavel Červinka,
ekolog, ZD*

Ořez topolů na pravém břehu Svitavy, k. ú. Brno-Obřany

Aktivní zóna záplavového území

Aktivní zóna záplavového území (dále jen AZZU) je definována Vyhláškou ministerstva životního prostředí č. 236/2002 Sb. „O způsobu a rozsahu zpracování návrhu a stanovování záplavových území“ jako „území v zastavěných územích obcí a v územích určených k zástavbě podle územních plánů, jež při povodni odvádí rozhodující část celkového průtoku, a tak bezprostředně ohrožuje život, zdraví a majetek lidí“. Aktivní zóna se podle této vyhlášky stanovuje pro ustálený průtok odpovídající stoleté povodni.

V zastavěných územích, v zastavitelných plochách podle územně plánovací dokumentace, popřípadě podle potřeby v dalších územích, vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku a v souladu s § 66 odst. 2 vodního zákona AZZU podle nebezpečnosti povodňových průtoků.

Nevhodná stavební činnost prováděná v AZZU má přímý vliv na změnu odtokových poměrů v širším území. Proto jakékoliv stavby realizované v AZZU jsou nejen přímo ohroženy vlastní povodní, ale jako takové jsou přímým nebezpečím pro ostatní části záplavového území (ZU) z důvodu změny proudění a významného vlivu zpětného vzduť. V podstatě se jedná o území, které by mělo být výhradně určeno pro převádění povodňových průtoků. Vymezení aktivních zón se tedy stává velmi účinným preventivním nástrojem pro snížení povodňových škod.

Zpracování návrhu aktivních zón ZU

Vymezení AZZU musí vycházet z jednoznačných pravidel, z fyzikálních zákonitostí proudění vody a do procesů vymezení AZZU by měly být zahrnuty především vodohospodářské argumenty.

AZZU je možné stanovit pouze na základě komplexního hydraulického výpočtu vhodným matematickým modelem. Vychází se z „Metodiky stanovení AZZU“ z dubna 2005. Podle této metodiky se automaticky považuje za součást aktivní zóny (tzv. primární AZZU) vlastní koryto vodního toku v šířce mezi břehovými hranami, případně u ohrázaného toku mezi příbřežními hrázemi. Na primární AZZU navazuje tzv. rozšířená aktivní zóna, kdy metodika počítá s jejím stanovením některým z těchto způsobů:

1. Podle ZU dvacetileté vody, zejména u vodních toků s kratší dotokovou dobou, s jednoduchým nebo mírně komplikovaným prouděním v ZU.
2. Podle parametrů hloubky a proudění, zejména u vodních toků s komplikovaným prouděním v ZU, kde je k dispozici rozdělení hloubek a rychlostí po příčném profilu.
3. Podle rozdělení měrných průtoků u vodních toků s delší dotokovou dobou, bez zřejmých výrazných koncentrovaných proudů v ZU, s širokým a plochým ZU, kde Q_{20} téměř odpovídá Q_{100} .
4. Podle dvojrozměrného matematického modelu, a to pouze ve vhodných a odůvodněných a významných případech.

Působnost při stanovení ZU a AZZU vodních toků

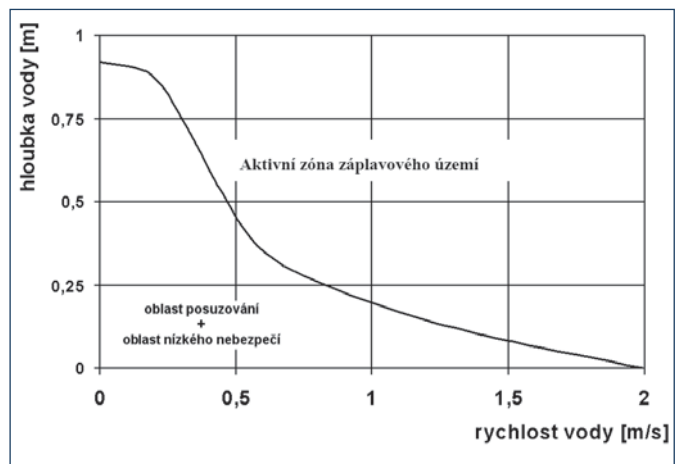
Návrh na stanovení ZU a návrh na vymezení aktivní zóny v tomto ZU předkládá příslušnému vodoprávnímu úřadu správce vodního toku.

Příslušným vodoprávním úřadem ke stanovení ZU v významných vodních toků je krajský úřad. U ostatních vodních toků stanovuje ZU vodoprávní úřad příslušné obce s rozšířenou působností.

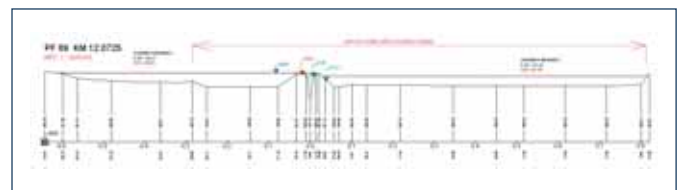
Stanovená ZU významných a ostatních vodních toků jsou pro potřeby veřejnosti k nahlédnutí u příslušného stavebního a vodoprávního úřadu obce s rozšířenou působností. Na krajském úřadě jsou uložena pouze ZU významných vodních toků, stanovená tímto úřadem. Evidenci všech stanovených ZU vede Ministerstvo životního prostředí ČR (MŽP).

Pro možnost úspěšného strategického rozhodování o realizaci a rozsahu opatření k ochraně před povodněmi je nezbytné znát rozsah potenciálně ohroženého území, tedy rozsah ZU včetně AZZU.

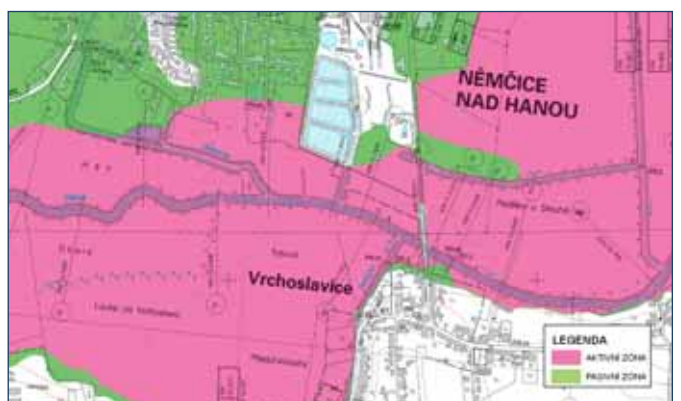
Dle „Strategie ochrany před povodněmi v České republice“, schválené vládním usnesením č. 382 ze dne 19. dubna 2000 se počítá, jako se základním a neopominutelným opatřením v ochraně před povodněmi, s omezováním ekonomické aktivity v ZU namísto snahy chránit tato území před povodněmi za každou cenu. Základním krokem pro tento postup je vymezení aktivní a pasivní zóny ZU s rozdílným způsobem možného využití, a to zejména s ohledem na ochranu majetku, zdraví a života občanů.

Stanovení aktivních zón ZU podle ministerstva vnitra USA

Příčný profil koryta Hané s vyznačením aktivní zóny

Aktivní a pasivní zóna pro stoletou povodeň na toku Haná v Němčicích nad Hanou

Projednáni návrhu ZU a aktivní zóny

Pokud je předložený návrh na stanovení ZU vodního toku zpracován na základě podkladů a v rozsahu uvedeném ve vyhlášce č. 236/2002 Sb., musí vodoprávní úřad návrh přijmout a ZU stanovit. AZZU vymezí vodoprávní úřad na návrh správce vodního toku. Zde neplatí striktní povinnost vymezení aktivní zóny. Toto ošetřuje až návrh novely vodního zákona, kde je zakotvena povinnost vodoprávního úřadu vymezit AZZU. Dotčené předpisy na úseku vodního hospodářství nedávají vodoprávnímu úřadu právo vyhlásit ZU nebo vymezit aktivní zónu v jiném rozsahu, než je uvedeno v návrhu správce vodního toku (správce povodí) nebo na základě návrhu jiného subjektu.

Omezení ve stanoveném ZU

Umísťování jakýchkoliv staveb a zařízení v ZU, včetně terénních úprav, je možné pouze se souhlasem věcně a místně příslušného vodoprávního úřadu v souladu s ustanovením § 17 vodního zákona. Povinnost zpracování povodňového plánu dle § 71 vodního zákona mají všichni vlastníci těch staveb, které se nacházejí v ZU nebo mohou zhoršit průběh povodně.

Podle § 67 odst. 1 a odst. 2 vodního zákona se nesmí v aktivní zóně vodního toku umísťovat, povolovat ani provádět stavby s výjimkou vodních děl, jimiž se upravuje vodní tok, převádějí povodňové průtoky, provádějí opatření na ochranu před povodněmi nebo která jinak souvisejí s vodním tokem nebo jimiž se zlepšují odtokové poměry, staveb pro jímání vod, odvádění odpadních vod a odvádění srážkových vod a dále nezbytných staveb dopravní a technické infrastruktury, zřizování konstrukcí chmelnic, za podmínky, že současně budou provedena taková opatření, že bude minimalizován vliv na povodňové průtoky. V aktivní zóně je dále zakázáno těžit nerosty a zeminu způsobem zhoršujícím odtok povrchových vod, provádět terénní úpravy zhoršující odtok povrchových vod, skladovat odplavitelný materiál, látky a předměty, zřizovat oplocení, živé ploty a jiné podobné překážky, zřizovat tábory, kempy a jiná dočasná ubytovací zařízení.

Uvedené znění § 67 odst. 1 a odst. 2 vodního zákona nevy-

Ve smyslu § 66 odst. 7 vodního zákona a § 177 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád), se na projednání návrhu ZU a návrhu aktivní zóny vztahují pouze základní ustanovení uvedená v § 2 až § 8 správního řádu a přiměřeně část čtvrtá správního řádu. Stanovení ZU a AZZU je opatření obecné povahy dle ustanovení § 172 správního řádu. Povinností vodoprávního úřadu je uvědomit dotčené osoby o úkonu, který učiní, je-li to potřebné k hájení jejich práv a neohrozí-li to účel úkonu.

Stanovení ZU a vymezení aktivní zóny se provádí pouze ve formě písemného sdělení pro dotčené stavební úřady, kterým je rovněž předána mapová dokumentace stanoveného ZU s vymezenou aktivní zónou.

lučuje možnost provádění běžné údržby stávajících staveb, za kterou se podle § 3 odst. 4 stavebního zákona č. 183/2006 Sb., považují stavební práce, jimiž se zabezpečuje dobrý stav stavby, aby nedocházelo ke znehodnocování stavby a co nejvíce se prodloužila její uživatelnost.

Mimo vymezenou aktivní zónu v ZU může vodoprávní úřad podle § 67 odst. 3 vodního zákona a v rámci řízení vedeném podle § 17 odst. 1 písm. c) vodního zákona (souhlas vodoprávního úřadu) stanovit omezující podmínky.

Stanovené ZU včetně aktivní zóny je závazným podkladem pro územní plánování v území a musí být zahrnuto do jednotlivých stupňů územně plánovací dokumentace – zejména do grafických částí a výkresů řešících limity využití území – v souladu s platnou vyhláškou č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. Stanovené ZU včetně aktivní zóny je i výchozím podkladem pro vyjadřovací činnost správce toku.

Na základě **Směrnice Evropského parlamentu a rady 2007/60/ES ze dne 23. října 2007 o vyhodnocování a zvládnutí povodňových rizik** je třeba do 22. prosince 2011 zpracovat předběžné vyhodnocení povodňových rizik, do 22. prosince 2013 mapy povodňového ohrožení a mapy povodňových rizik a do 22. prosince 2015 plány pro zvládnutí povodňových rizik.

Ve správě PM se jedná o zpracování cca 600 km toků. Při zpracování ZU se již proto zabýváme tvorbou map povodňového nebezpečí a rizik.

Zvládnutí povodňových rizik se soustředí na zmírnění možných nepříznivých účinků povodní na lidské zdraví, životní prostředí, kulturní dědictví a hospodářskou činnost. Mapy povodňového nebezpečí vymezují území, která by mohla být zaplavena vodou podle různých povodňových scénářů a s využitím stanovených ZU a aktivních zón. Povodňovým rizikem se rozumí kombinace pravděpodobnosti výskytu povodní a jejich možných nepříznivých účinků. Plány pro zvládnutí povodňových rizik jsou součástí plánování v oblasti vod. S touto rozsáhlou problematikou čtenáře Zpravodaje seznámíme podrobněji v některém dalším čísle.

Ing. Iva Jelínková,
útvář hydroinformatiky, ŘP

Vyznačení aktivní a pasivní zóny v Němcích nad Hanou na letecké fotografii

Plánování v oblasti vod – ukončení

V současné době probíhá poslední a nejvýznamnější krok ve zpracování Plánů oblastí povodí (POP) – jejich schvalování příslušnými kraji. Završuje se tak obrovské úsilí velké množství lidí z řad odborníků vodohospodářských, ochrany přírody, státní správy, samosprávy a také veřejnosti, která využila možnosti zapojit se do procesu tvorby POP. Naposledy jsme vás na stránkách Zpravodaje o stavu přípravy a zpracování POP Moravy a Dyje informovali v září loňského roku. Od té doby proběhlo několik zásadních kroků, které vedly ke zpracování „konečných návrhů“ POP Moravy a Dyje, po kterých byl zahájen proces jejich schvalování.

„Návrhy“ POP Moravy a Dyje, schválené příslušnými krajskými úřady, byly od 1. července 2008 do 31. prosince roku 2008 zveřejněny v elektronické i listinné podobě a veřejnost k nim mohla posílat připomínky. Celkem jsme obdrželi k oběma „návrhům“ POP 108 připomínek. Některé byly stručné, jiné velmi rozsáhlé. Týkaly se jak velice konkrétních, lokálních problémů, tak i obecných, systémových problémů vodního hospodářství i jiných oblastí lidské činnosti, především ochrany přírody a krajiny.

Vyhodnocení připomínek

V období od 1. ledna 2008 do 15. března 2008 jsme, podle časového plánu a programu prací pro zpracování POP Moravy a Dyje, provedli vyhodnocení připomínek a následně jsme zpracovali „Zprávu o vyhodnocení podaných připomínek k návrhům POP“, kterou jsme stanoveným způsobem zveřejnili.

„Návrhy POP Moravy a Dyje“ upravené podle akceptovaných připomínek veřejnosti jsme předložili ke stanovisku ústředním vodoprávním úřadům (ministerstvu zemědělství, životního prostředí, zdravotnictví, dopravy a obrany) a ústřednímu správnímu úřadu pro územní plánování (ministerstvu pro místní rozvoj). Zejména od MŽP a Ministerstva zemědělství ČR (MZe) jsme obdrželi řadu připomínek a dotazů, které byly prostřednictvím korespondence i osobních jednání vypořádány a „návrhy POP Moravy a Dyje“ byly opět doplněny a upraveny. Koncem dubna 2008 jsme tak získali kladná stanoviska od všech určených ministerstev.

Upravené „návrhy POP Moravy a Dyje“ jsme spolu s kladnými stanovisky od stanovených ministerstev předali na příslušné krajské úřady ke schválení. Krajské úřady upravené „návrhy POP Moravy a Dyje“ schválily počátkem května 2008.

Vliv POP na životní prostředí

Průběžně, přibližně od poloviny roku 2008, se zpracovávala vyhodnocení vlivu POP Moravy a Dyje na životní prostředí a veřejné zdraví, tzv. SEA. Vyhodnocení SEA POP Moravy a Dyje byla v dubnu a květnu 2009 dopracována. Vyhodnocení SEA byla předána na MŽP se žádostí o vydání stanoviska. Současně jsme ve spolupráci se zhotoviteli POP a vyhodnocení SEA zorganizovali veřejná projednání „návrhů“ obou POP a jejich vyhodnocení SEA. Veřejné projednání SEA POP Dyje se uskutečnilo na Krajském úřadu Jihomoravského kraje v Brně 3. června 2009 a veřejné projednání SEA POP Moravy se uskutečnilo na Krajském úřadu Zlínského kraje 10. června 2009 ve Zlíně. Po těchto veřejných projednáních měla veřejnost znovu možnost podávat jak k „návrhům“ POP, tak i k jejich vyhodnocení SEA připomínky a doplnění (byla čtvrtá a poslední formální možnost v rámci celého procesu pořizování POP). Připomínky doručené na MŽP byly vypořádány, akceptovatelné připomínky byly do „návrhů“ POP zapracovány a „vypořádání připomínek“ bylo zveřejněno na internetových stránkách PM. Na počátku července 2009 vydalo MŽP k oběma koncepcím – POP Moravy a Dyje souhlasná stanoviska.

Schvalování POP krajskými úřady

Začátkem srpna 2009 jsme „konečné návrhy“ POP Moravy a Dyje s určenými přílohami předali na příslušné kraje se žádostí o jejich schválení, nejpозději do termínu stanoveného „Rámcovou směrnicí EU“ tzn. do 22. prosince 2009. V průběhu září pak byly

ještě zpracovány „Základní informace o POP a programech opatření pro správní obvody jednotlivých krajů“ – tzv. „Krajské verze POP“. Jejich účelem je poskytnout krajům souhrnný přehled o všech POP zasahujících do jejich územní působnosti, protože na území krajů většinou zasahuje více než jedna oblast povodí a tedy POP.

Stejně jako v minulých letech i letos, a to ještě intenzivněji, jsme o procesu zpracování POP Moravy a Dyje informovali orgány příslušných krajů, které budou POP schvalovat. Od února do června 2009 jsme na samostatných seminářích pro krajské zastupitele nebo prezentacemi POP v dotčených výborech a komisích podrobně seznamovali představitele krajů, kteří budou POP Moravy a Dyje schvalovat s jejich obsahem. Některé z krajů pak obdobné informační semináře pro krajské zastupitele zorganizovaly ještě v průběhu schvalovacího procesu v září a říjnu 2009.

POP na dalších 6 let

„Konečné návrhy“ prvních POP jsou, přes všechny problémy, jež se v průběhu jejich pořizování objevily, dokumenty přiměřeným způsobem harmonizující (často velmi protichůdné) požadavky na užívání vody a využívání území v jednotlivých oblastech povodí. Po jejich schválení budou významnými koncepčními dokumenty vodního hospodářství pro následujících 6 roků. Prostřednictvím navržených, technicky a ekonomicky proveditelných opatření, by postupně měly vést k dosažení dobrého stavu vod v jednotlivých oblastech povodí.

V současné době jsou POP Moravy a Dyje schváleny v působnosti Zlínského kraje, POP Moravy v působnosti Moravskoslezského kraje, POP Moravy a Dyje v působnosti Jihomoravského kraje, POP Dyje v působnosti kraje Vysočina a POP Dyje v působnosti Jihočeského kraje. Do konce tohoto roku budou ještě schváleny POP Moravy a POP Dyje v územní působnosti Pardubického a Olomouckého kraje.

Závěrem bychom chtěli velice poděkovat všem, kteří se na pořízení POP Moravy a Dyje podíleli. Jedná se skutečně o kolektivní dílo. I dnes chceme poděkovat především veřejnosti, která se zapojila do připomínkování dílčích pracovních výstupů i návrhů POP a významnou měrou tak pomohla ke zkvalitnění POP.

Bílý potok

Předpovědní povodňový systém Morava – Dyje

Projekt z operačního programu Evropská územní spolupráce Rakousko – Česká republika 2007–2013

Po rozsáhlých povodních na jaře roku 2006 se dohodli, po trilaterálních setkáních, zmocněnci slovensko-rakouské a česko-rakouské komise pro hraniční vody dne 5. prosince 2006 ve Vídni na záměru, nechat zpracovat studii proveditelnosti vytvořením společného povodňového prognostického modelu pro řeku Dyji pod VD Nové Mlýny a řeku Moravu od Strážnice po vyústění do Dunaje včetně řeky Myjavy.

Při trilaterálních setkáních expertů dne 1. února 2007 v rakouském městečku St. Pölten byla v duchu tohoto rozhodnutí sestavena pracovní skupina pro „Vytvoření studie proveditelnosti a obecné koncepce“. Za Rakouskou republiku byl do této skupiny jmenován zástupce Úřadu zemské vlády Dolního Rakouska, odboru vodohospodářského, oddělení hydrologie (NÖ) Mgr. Franz Hauer. Za Slovenskou republiku (SR) byla jmenována zástupkyně Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ) Ing. Gabriela Babiaková a za Českou republiku (ČR) zástupkyně Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ), pobočky Brno Ing. Lucie Březková a zástupce PM, útvaru vodohospodářského dispečinku a TBD Ing. Vlastimil Krejčí.

Projekt byl na české straně zahájen zpracováním prováděcí dokumentace v červnu letošního roku na výše uvedené rozšíření automatického monitoringu a jeho celkové ukončení se plánuje do 3. října 2011.

Od jara roku 2007 probíhaly práce výše jmenované skupiny (doplněné experty jak z ČR, SR, tak i Rakouska) na studii proveditelnosti, která byla kompletně dokončena v únoru 2008, včetně odhadu nákladů na provedení připravovaného Projektu a návrhu rozdělení finančních prostředků na jednotlivé země.

Původní strategie

Zúčastnění experti dospěli po zvážení možných variant řešení k názoru, že nejvýhodnějším řešením bude využití stávajícího srážko-odtokového modelu HYDROG, který je využíván ČHMÚ na převážné části Dyjskosvratecké soustavy – od pramenů významných vodních toků až po přítoky do VD Nové Mlýny a horním úseku řeky Moravy včetně celé řeky Bečvy. V této době již byl také testován PM v části Dyjskosvratecké soustavy. Navíc měl být doplněn od listopadu 2007 na Moravní části až po profil Strážnice.

Doplnění stávajícího modelu HYDROG o řeku Dyji pod VD Nové Mlýny a řeku Moravu pod Strážnicí včetně levostranného přítoku Myjavy po závěrečný profil Hohenau/Moravský Svätý Ján zahrnuje na modelování velice složité území tří poldrů LB bočního poldru Přítluky se třemi vtokovými stavidly z jezové zdrže nad jezem Bulhary, PB průtočného poldru Lednice převádějícího veškerý odlehčený průtok řeky Dyje z jezové zdrže jezu Bulhary nad 400–450 m³.s⁻¹ a poldru Soutok napouštěným odlehčenou řekou Kyjovkou, odlehčovacím dvoupolovým jezem Pohansko na řece Dyji a dvěma stavidlovými odlehčovacími objekty z řeky Moravy v Moravské Nové Vsi a Týnci na PB území ČR.

Pro optimální kalibrování tohoto modelu, ve sledovaném příhraničním území Jižní Moravy, zúčastnění experti navrhli doplnění stávajícího automatického monitoringu sledování vodních stavů o devět nových automatických monitorovacích stanic v k. ú. Nové Mlýny, Bulhary a Nejdek u Lednice, 3 x Břeclav, Hodonín, Moravská Nová Ves, Týnec a Lanžhot.

V létě roku 2008 odstoupilo ČHMÚ od původních dohod účastnit se jako jeden z partnerů tohoto projektu. ČHMÚ spolupracuje od léta roku 2009 s rakouskou stranou na vlastní bilaterální bázi.

PM – Lead partner Projektu

Přípravou projektu se dále intenzivně zabývali zástupci PM a NÖ, a to v rámci bilaterálních jednání mezi PM a zemskou vládou Dolního Rakouska se snahou předložit žádost v rámci operačního programu Evropská územní spolupráce Rakousko – ČR 2007–2013 (EÚS) do začátku září 2008.

Vzhledem k převažující výši finančních prostředků potřebných k výstavbě automatických monitorovacích stanic na území

ČR se PM stalo Lead partnerem celého Projektu a zajišťovalo tak podání žádosti (včetně potřebných příloh) o poskytnutí prostředků z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) v rámci Programu přeshraniční spolupráce „Cíl Evropská územní spolupráce“ Rakousko – ČR 2007–2013 v říjnu 2008.

V lednu 2009 jsme obdrželi Rozhodnutí Monitorovacího výboru, ve kterém jsme byli informováni, že náš Projekt byl bez výhrad Monitorovacím výborem programu EÚS schválen a současně jsme byli vyzváni k přípravě podkladů pro uzavření Smlouvy o poskytnutí prostředků z ERDF. Dne 30. června 2009 byla tato Smlouva, obsahující úhradu 85 % celkově vynaložených uznatelných prostředků PM z prostředků ERDF, v St. Pöltenu podepsána.

V srpnu 2009 jsme k akci obdrželi Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu ČR ve výši 5 % celkově vynaložených uznatelných prostředků PM na tento Projekt.

Obsah projektu

Vlastní projekt Předpovědní povodňový systém Morava – Dyje zahrnuje rozšíření stávajícího předpovědního modelu HYDROG o oblast soutoku Moravy s Dyjí pro závěrečný profil Hohenau/Moravský Svätý Ján, vytvoření prognózního modelu na zbývajícím úseku řeky Moravy po soutok s Dunajem, na základě kterých budou pravidelně vydávány předpovědní hydrogramy (velikost průtoku a objemu vlny) a vybudování devíti nových au-

tomatických monitorovacích stanic v našem příhraničním území (umístění v terénu viz příložená mapa) včetně potřebného propojení, ukládání a vizualizace dat.

V rámci zásahů do stávajících vodních děl při realizaci rozšíření monitoringu dojde také ke zlepšení manipulovatelnosti 5ti objektů (jezů Bulhary, Pohansko, stavidla u přelivného objektu z poldru Soutok a odlehčovacích objektů v Moravské Nové Vsi a Týnci) ve prospěch včasné reakce za povodňových situací.

Realizací tohoto projektu dojde k výraznému zkvalitnění předpovědní a povodňové služby, což v případě povodňové situace přispěje ke včasnému a efektivnímu rozhodování a provádění činností potřebných k záchraně lidských životů a výrazné eliminaci škod na území nejen ČR a Rakouska, ale i Slovenska.

Z nově vybudovaných měřících stanic budou automaticky sbírána aktuální hydrologická data potřebná pro předpovědní a povodňovou službu a kalibraci nově zpracovávaného srážkoodtokového modelu soutoku Dyje s Moravou.

*Ing. Vlastimil Krejčí,
koordinátor Projektu a vedoucí útvaru TBD a provozu, ŘP*

Prezentace Projektu Předpovědní povodňový systém Morava – Dyje

Za účasti hejtmána Jihomoravského kraje Mgr. Michala Haška a Zemského hejtmána Dolních Rakous Dipl. Ing. Dr. Erwina Prölla byl dne 22. října 2009 v hotelu International v Brně představen společný projekt PM a Úřadu Dolnorakouské zemské vlády Předpovědní povodňový systém Morava – Dyje.

Prezentaci Projektu předcházela podpis Pracovního programu spolupráce ČR s Dolním Rakouskem na léta 2010-2013. Z nového Programu spolupráce, který zahrnuje 14 oblastí, položil dolnorakouský hejtmán důraz zejména na tři. Na kulturní spolupráci, na výstavbu dopravní infrastruktury a na společný postup při ochraně proti katastrofám. „V těchto oblastech je vidět, jaký pokrok jsme skutečně udělali,“ řekl Pröll a zmínil se o povodních roku 2006, kdy bylo ještě obtížné se navzájem domlouvat na nutných společných opatřeních. Předpovědní povodňový systém Morava – Dyje je podle něj důkazem toho, že o spolupráci nejen mluvíme. Tento model, který bude realizován v roce 2011, přinese větší bezpečnost v případě extrémních povodňových situací v blízkosti hranice.

*Ing. Jana Kučerová,
tisková mluvčí PM, ŘP*

Řeka Svatka v obci Boráč

Datové schránky – jsme připraveni?

Určitě jste si všimli zpráv v médiích, které nás upozorňovaly na fakt, že od 1. listopadu tohoto roku mají být „naostro“ spuštěny datové schránky. A byly. Možná máte nějaké informace od svých známých, kteří pracují v jiných společnostech či na úřadech, jak jsou na tom s datovými schránkami tam. Na následujících řádcích se pokusím přiblížit, jak fungují Datové schránky na PM.

Datová schránka je další komunikační kanál, kterým můžeme (někdy musíme) komunikovat. Svou vahou se rovná obálce s modrým pruhem (tedy dokladem o doručení). A jak je to s tím MUSÍME? Povinnost odesílat dokumenty přes datovou schránku mají jen orgány veřejné moci (úřady). My tuto povinnost nemáme a ani ji zatím mít nebudeme (pokud by se nezměnil zákon). Jako podnik máme povinnost datovou schránku pouze vybírat. Odesílání přes datovou schránku je pro nás dobrovolné, navíc lze zatím dokumenty odesílat jen úřadům. Až od ledna 2010 smíme odesílat ostatním právním subjektům jen faktury. A od července 2010 smíme posílat i jiné dokumenty. Ale stále je tam slůvko smíme (tedy pokud chceme). Není to povinnost, pouze naše dobrovolná vůle.

A co to pro nás znamená? Datovou schránku máme aktivní v předstihu (už od 26. října 2009), abychom se vyhnuli onomu plánovanému kolapsu a alespoň trochu se připravili. K distribuci v podniku je využívána aplikace k tomu určená – tedy DMS Podatelna. Dokument zpracováváme jako každý jiný, jen ho už nebudeme mít na papíře. To je vlastně jediný, pravda, dost podstatný rozdíl. V DMS Podatelně poznáme dokument z datové schránky tak, že je v poli 'věc' uvozen znakem DS a několikamístným číslem (id zprávy z datové schránky). Datová zpráva je rozdělena do více částí. Jedna hlavní, s příponou ZFO, je uložena jako obsah datové zprávy s časovým razítkem. Tento soubor neotevírejte a v žádném případě jej nemažte, protože tento soubor je důležitý pro případnou konverzi, tedy převod dokumentu do papírové podoby s vahou originálu. Vlastní obsah zprávy, který je určen k naší práci, je uložen jako příloha dokumentu. Podle počtu příloh v datové zprávě bude v přílohách příslušný počet souborů.

Abychom našli pozitiva datových schránek, musíme se podívat na datovou schránku jako na celek. Představte si, že úředník odešle dopis v 11:00 hodin. Datovou schránkou ho můžeme přijmout v 11:01 hodin. Když se dívám z okna, dnes ráno by se mi nechťelo

Počet listů založených	
Způsob vyřízení *	Vyřízeno
Datum vyřízení	
Místo uložení *	Datová zpráva v DMS Podatelna
Spisový znak *	Korespondence ostatní, evidence odeslaných faxů a zpráv
Skartační znak *	35 - skartace po 5-6 letech
Skartační znak 2	
Způsob skartace	
Datum povolené skartace	06.05.2014
Datum provedení skartace	

Nové místo uložení pro datovou zprávu

Jít na poštu pro hromadu papírů... Je možná těžké odtrhnout se od milovaného papíru, člověk už ani nevidí jeho chyby, zato chyby datových schránek bude hledat rád. Jestliže Vám elektronický dokument přidá dvě minuty práce, někomu jinému možná ušetří celé hodiny. Ve výsledku si myslím, že datová schránka, když ji budeme využívat (záměrně nepíšu používat), bude pro podnik přínosem. Ale to se ukáže časem.

Poslední myšlenka, které se nemohu ubránit, je srovnání našeho podniku se soudy... Tak jako (ne)fungují soudy, by vypadal pravděpodobně i náš podnik, kdyby neexistovala DMS Podatelna.

Datové schránky opravdu začaly fungovat. Ke dni 7. prosince 2009 bylo do naší datové schránky doručeno 1 470 datových zpráv. Za rok 2008 nám přišlo z úřadů přibližně 18 000 dokumentů, které by od teď měly začít chodit do datové schránky.

Přeji vám hodně úspěchů v nové práci s dokumenty.

Ing. Jan Dobnal,
útvor informačních systémů, ŘP

Obecné Další uživateli Poznámky Obsah Historie Složky	
Číslo jednací	050884/2009
Věc *	DS-93801: Ná-zahájení souhlas § 17:
Rok	2009
Místo evidence *	Brno
Datum doručení	02.11.2009
Způsob podání *	Datovou schránkou
Organizační jednotka *	100 Úsek GR
Typ dokumentu *	Ostatní pošta příchozí

Identifikace datové zprávy v DMS podatelně

Číslo jednací	050884/2009	Stav dokumentu	
Věc *	DS-93801: Ná-zahájení souhlas § 17:		
Obsah	Název	Soubor	Přidáno d
X	Obsah	50884-007_93801.zfo	02.11.2009
Přílohy	Název	Soubor	Přidáno dne
X	Příloha	50884-2009-3666.pdf	02.11.2009 14

Soubor ZFO je originál datové zprávy, vlastní obsah je v příloze

Studijní cesta vodohospodářských expertů Běloruska a Ukrajiny

Study tour of the Morava transboundary management

Začátkem září letošního roku se na PM obrátili zástupci sekretariátu Mezinárodní komise pro ochranu řeky Dunaje (MKOD) se žádostí o zajištění části programu pro návštěvu delegace vodohospodářů z Běloruska a Ukrajiny, která měla zájem navštívit vybrané mezinárodní povodí a která si zvolila za cíl cesty právě povodí řeky Moravy.

Zástupci různých vodohospodářských organizací z Běloruska a Ukrajiny měli zájem především o formy a způsob spolupráce na hraničních vodních tocích v našem povodí. Na základě předběžných konzultací s rakouskými a slovenskými kolegy byl pro tuto návštěvu vybrán týden od 5. do 9. října 2009 s tím, že návštěva na PM se uskuteční ve čtvrtek 8. října. Celá delegace čítala 10 osob včetně tlumočnice, z toho 4 experty z Běloruska, 3 z Ukrajiny a dva zástupce mezinárodního Enviromentálního programu Spojených národů, kteří zorganizovali celou studijní cestu.

Jejich návštěva střední Evropy byla zahájena ve Vídni, přičemž první den nejprve navštívili přímo sekretariát MKOD, kde je zástupci sekretariátu informovali o rámcové mezinárodní spolupráci v rámci celého mezinárodního povodí řeky Dunaje a o aktivitách, která zajišťuje MKOD v tomto povodí. Druhý den jejich pobytu ve Vídni se měli možnost seznámit s činnostmi firmy Via Donau, která zajišťuje provoz a údržbu částí toků využitelných pro plavbu, a také s aktivitami zástupců úseku vodního hospodářství Dolnorakouské zemské vlády, kteří se podílejí na správě hraničních vodních toků. Třetí den byl již věnován setkáním na Slovensku se zástupci Slovenského vodohospodářského podniku, Výzkumného ústavu vodohospodářského T.G.M., v.v.i. (VÚV) a MŽP SR.

Naše povodí navštívili tito zahraniční odborníci hned následující den, ve čtvrtek 8. října 2009. Dopoledne strávili v sídle ředitelství našeho státního podniku, kde jim byl prezentován celý okruh forem a způsobů spolupráce s našimi partnery v Rakousku a na Slovensku. Ing. Josef Nistler z MŽP zahraniční odborníky informoval o dohodách na hraničních tocích a spolupráci v hlavních mezinárodních povodích za celou ČR, Ing. Pavel Bíza představil náš státní podnik a jeho zapojení do spolupráce na hraničních vodách, Ing. Soukalová z ČHMÚ představila aktivity v oblasti předpovědní a varovné služby a hydrologie, Ing. Hana Mlejnková a Ing. Stanislav Jurán z VÚV informovali o hraniční spolupráci v oblasti jakosti povrchových vod a Ing. Michaela Juríčková nakonec prezentovala aktivity našeho vodohospodářského dispečinku. Na závěr dopolední části si naše hosty převzala vedoucí vodohospodářských laboratoří RNDr. Jindřiška Dolinová, Ph.D. a návštěvníkům ukázala prostory našich laboratoří, jejich vybavení a způsoby práce při zajišťování rozborů povrchové vody.

Odpoledne následovala s našimi hosty malá exkurze do vybraných lokalit na jižní Moravě.

Odborné exkurze v terénu

První zastávka byla na VD Nové Mlýny, kde je u objektu MVE na hrázi dolní nádrže tohoto VD uvítal vedoucí provozu Dolní Věstonice Ing. Jan Ovesný. Seznámil naše hosty s historií a výstavbou VD, s jeho funkcemi a současným provozem a zdůraznil zejména dopad VD na hraniční vody, ať již v případě nadlepšování průtoků, či ovlivňování povodňových průtoků. Otázky našich hostů však byly zaměřeny i na praktické stránky provozu nádrží u Nových Mlýnů.

Po skončení výkladu a po prohlídce MVE jsme se přesunuli s našimi hosty do Hodonína, kde je u jezu Hodonín a u přístaviště na pravém břehu Moravy očekával ředitel ZSM Ing. Pavel Cenek a vedoucí provozu Veselí nad Moravou Ing. Lukáš Navrátil, aby přítomné informovali o problematice spolupráce přímého správce hraničního toku s našimi slovenskými kolegy. Běloruští a ukrajinskí experti si poté prohlédli objekt jezu Hodonín a mohli si udělat představu o údržbě upraveného úseku Moravy, který sahá až k soutoku s Dyjí.

V Hodoníně jsme se v pozdních odpoledních hodinách s vodohospodářskými experty z Běloruska a Ukrajiny rozloučili. Jejich cesta dále vedla do Mikulova, kde měli zajištěný nocleh a v pátek se vraceli zpět do Vídně, odkud jejich studijní cesta začala.

*Ing. Pavel Bíza,
vedoucí útvaru mezinárodních vztahů a marketingu, ŘP*

Ochranné protipovodňové hráze ve Staré Břeclavi

Dne 21. října 2009 za účasti zaměstnanců Městského úřadu v Břeclavi a PM, se při snížené hladině v řece Dyji, konala technicko-bezpečnostní prohlídka protipovodňových hrází nad jezy v Břeclavi, na městském rameni i odlehčovacím rameni. Touto prohlídkou bylo zjištěno cca 70 děr pod stálou provozní hladinou udržovanou těmito jezy směřujícími k hrázovému systému.

PM zahájilo kroky k vyřešení této situace bezprostředně po zjištění skutečností. Prvním, již realizovaným krokem, bylo vydání „Výzvy na zpracování projektové dokumentace variantního řešení sanace LB ochranné hráze ve Staré Břeclavi“. Předpokládáný termín zahájení prací je v případě realizace vlastními prostředky ihned po zpracování projektové dokumentace, tedy ještě do konce

letošního roku. V případě, že projektový návrh nebude moci PM vlastními silami realizovat, bude nutné vypsát výběrové řízení též na zhotovitele. Současně je připravována žádost o dotaci ze státního fondu životního prostředí (SFŽP), z Operačního programu životní prostředí, oblast podpory 6.2 Opatření k minimalizaci a předcházení škodám způsobených zvláště chráněnými druhy živočichů na vodohospodářských stavbách. Tato žádost bude připravena k podání začátkem příštího roku. Následně bude zpracována projektová dokumentace rekonstrukce hrází, která by měla vyloučit činnost bobra v předemné lokalitě.

*Ing. Jana Kučerová,
tisková mluvčí, ŘP*

Nález historické studny v Hodoníně

Náhodný historický objev se podařil v říjnu tohoto roku dělníkům, jež prováděli opravy na hodonínském Masarykově náměstí. Nález skrytý po několik dlouhých let pod místní komunikací odkryl historickou studnu. Studna je již v pořadí druhá, kterou se podařilo najít. Zároveň je i nejstarší v rámci celého Hodonína. Archeologové odhadují stáří studny na více jak 200 let. Stáří první nalezené studny podobného typu, v roce 2007, odhadují přes 150 let a v době nálezu byla stále plná vody. Nově objevená studna nebyla zasypaná, pouze po zániku její funkce byla zakryta. „Její dno leží v hloubce 415 cm pod současným chodníkem, průměr horní části je 120 cm. Její plášť, široký 40–50 cm, tvoří kameny spojené jílem“, řekl k nálezu archeolog Masarykova muzea v Hodoníně František Kostrouch. Studna ještě není detailně prozkoumána a v případě jejího zpřístupnění, tj. prezentování veřejnosti, bude zajímavé její čištění a podrobnější dokumentace. „Z čištění nebo odstranění případného zasypaní totiž budeme moci přesněji určit alespoň dobu zániku studny“, dodal.

Dokud nebyl v Hodoníně zřízen vodovod, byli obyvatelé odkázáni čerpat pitnou vodu ze soukromých nebo veřejných studní vystavěných ve dvorcích usedlostí, v zahradách a na veřejných prostranstvích. Podle písemných pramenů z roku 1936 bylo v Hodoníně celkem 15 veřejných studní. Předpokládá se tedy, že je zde ještě celá řada dosud neznámých studní, složených z cihel nebo kamene, které byly v minulosti zasypany nebo jen překryty a upadly s postupem času v zapomnění. Bohužel dalším průzkum

mům či dokumentacím studní nebyla dosud věnována patřičná pozornost.

A jaký bude mít objevená studna další osud? Pokud to bude možné, mohla by být časem zrekonstruována (jak je tomu u první nalezené studny z roku 2007), o tom už ale rozhodne město spolu s tamními památkáři. V každém případě je nález studny s archaickou konstrukcí významným přínosem k poznání geneze města Hodonína, které rozhodně stojí o zachování archeologického nálezu.

*Ing. Jana Kučerová,
tisková mluvčí, ŘP*

Sametová revoluce na PM v Brně

Od listopadu 1989, který přinesl pro celou naši zemi tak mimořádné a významné změny, uplynulo sice jen 20 roků, ale přímých pamětníků tehdejšího dění u PM je mezi dnešními zaměstnanci jen menšina – z tehdejších 262 zaměstnanců podnikového ředitelství je to asi jen 14. Praktickým projevem těchto snah bylo ustavení Občanského fóra (OF) v Praze, jehož principiální programové zásady byly vyhlášeny 26. listopadu 1989. K tomu se přihlásilo i OF ustavené na PM dne 28. listopadu 1989.

Většina zaměstnanců PM se účastnila generální stávky, která se v Brně uskutečnila dne 27. listopadu 1989. Také na PM proběhla řada schůzí a diskuzí u kulatého stolu, byla sepsána řada otevřených dopisů, jejichž společným jmenovatelem byla snaha o prosazení změn ve vedoucích podnikových strukturách i v zaměření podniku. Ke složitosti poměrů přispěl i vznik nového resortu – ministerstva životního prostředí, do jehož organizačních struktur byly logicky začleněny i organizace vodního hospodářství, z nichž k nejdůležitějším nesporně patřily podniky Povodí.

Přes značnou názorovou rozdílnost ve sporech mezi technickým a ekonomickým úsekem a ŘP a závody se podařilo postupně podmínky v podniku uklidnit a konsolidovat. V krátké době se podnik zbavil nesmyslných agend a činností typických pro zaniklou éru

budování socialismu. Byla zrušena socialistická soutěž, závazkové hnutí a brigáda socialistické práce. Alespoň oficiálně zanikla vedoucí role všemocné a neomylné „rodné strany“, rozhodující o všech a o všem. PM s novým vedením poměrně rychle privatizovalo složky stavebně montážních činností a orientovalo se k nově určenému poslání – působit jako významná hydroekologická organizace. Současně se intenzivně připravovala změna dosavadní formy státního podniku na akciovou společnost. I toto období se stává historií, které si připomeneme v samostatném příspěvku na stránkách některého z dalších čísel Zpravodaje.

*Ing. Pavel Rotschein,
bývalý zaměstnanec, ŘP*

Programové prohlášení OF státního podniku Povodí Moravy, PŘ

Občanské fórum na podniku Povodí Moravy, podnikovém ředitelství, bylo založeno dne 28. listopadu 1989. Jednoznačně se staví za programové zásady Občanského fóra zformulované v Praze dne 26. listopadu 1989. V podnikových podmínkách Občanské fórum bude usilovat:

- 1) o rovnoprávné postavení všech zaměstnanců v samosprávě a v odborech a o proporční vztahy těchto složek vůči vedení podniku,
- 2) o to, aby chování podniku odpovídalo společenským zájmům,
- 3) o to, aby činnost podniku vedla ke zlepšování životního prostředí,
- 4) o efektivní využití základních prostředků a finančních prostředků,
- 5) o to, aby zaměstnanci našli svoje místo v podniku podle svých schopností a zájmů, byli odměňováni podle společenské hodnoty práce,
- 6) o volnější organizační strukturu podniku pružně formovanou pro konkrétní úkoly a o důslednou ekonomickou samostatnost hospodářských jednotek na co nejnižší úrovni.

Činnost OF PŘ PM bude ukončena uskutečněním programového prohlášení OF.

Účastníkem OF může být každý zaměstnanec PŘ PM, který přijme princip rovnosti všech občanů ve státě, tedy i člen strany, který svůj nesouhlas s uplatňováním vedoucí úlohy KSC ústavním zákonem a souhlas s rozdělováním moci prostřednictvím svobodných voleb veřejně vyhlásí a prosazuje ve své základní organizaci.

Záznam ze zakládacího shromáždění Občanského fóra PŘ PM Brno

Dne 28. listopadu 1989 byli na shromáždění zvoleni zástupci OF. Stávkový výbor navrhl tyto kandidáty:

Kadeřábková Jana, Směliková Marie, Vydřar Pavel, Herman Stanislav, Starý Petr, Štěpaníková Marie.

Občanské fórum doplnilo tyto kandidáty:

Hrdlička Vladislav, Jurán Stanislav, Košacký Václav, Hlaváčová Marie, Bíza Pavel. OF se dohodlo, že z těchto kandidátů bude zvoleno 6 zástupců + 3 členové stávkového výboru, to je 9 zástupců, kteří budou mluvčími podnikového OF.

Veřejným hlasováním byli zvoleni:

Starý Petr – 123 hlasů, Kadeřábková Jana – 98 hlasů, Hrdlička Vladislav – 94 hlasů, Herman Stanislav – 88 hlasů, Štěpaníková Marie – 82 hlasů, Košacký Václav – 82 hlasů + stávkový výbor (již dříve odsouhlasený): Čermák Václav, Přidal Pavel, Zíma Jiří.

Přítomní členové KSC na přímý dotaz potvrdili, že svým podpisem na prezenční listině vyslovili svůj souhlas s programovými zásadami Občanského fóra zformulovanými v Praze dne 26. listopadu 1989. Upozornili na to, že tyto zásady zahrnují i předpoklad, že KSC upustí od své ústavně zajištěné vedoucí role v naší společnosti a nutnost rovných podmínek pro všechny strany a společenská seskupení ve svobodných volbách. Přestože prosazování těchto principů ve své základní organizaci nepřislíbili, účast v diskuzi i při hlasování jim byla umožněna.

Kam kráčí bezpečnost práce?

S přibývajícím technickými normami, novou legislativou a plněním nových podmínek v oblasti bezpečnosti práce začíná být tato problematika stále více komplikovaná. Děje se tak napříč celým spektrem společnosti, bez ovlivnění jednotlivých účastníků.

A tak každý z nás má občas pocit zanádat si na svého „bezpečáka“, jak nám znepříjemňuje život. Věřte ale, že tak nečiní sám o své vůli. Přinášíme Vám úvodní část článku paní Jarmily Dočkalové, ve kterém nás uvede nejen do jesliček, ale hlavně lehkou formou do složité oblasti bezpečnosti práce. Přejme si tedy na konec, aby vánoční osel nezhyнул.

I když s technickým pokrokem vznikají nová rizika bezpečnosti práce, které je nutné řešit právními předpisy, současně vlivem byrokracie ale dochází k mnoha nadbytečným a nesmyslným administrativním požadavkům, které se přiči rozumu.

Když se před více než 2000 lety narodil ve chlévě Ježíš Kristus, stál vedle něj oslík. Bylo třeba jej nakrmit a podestlat. Svatý Josef vylezl po žebříku na půdu, shodil slámu a seno a oslíka podestlal a nakrmil. Jak jednoduché to tehdy měl.

Dnes, po 2000 letech, by musel být jako podnikající fyzická osoba (byl tesařem), proškolěn z vyhlášky týkající se používání žebříků, dále by musel být seznámen s pracovním postupem pro použití žebříku a z vyhodnocení rizik při použití žebříku. A ještě

z toho všeho prokazatelně přezkoušen. Dřív, než by se dotkl sena a steliva, musel by být proškolěn z požárního řádu, a tudíž i seznámen s požárně technickými charakteristikami steliva a krmiva, to je s hodnotami teplot vzplanutí a kalorickými hodnotami. Teprve potom by mohl na obě sáhnout. Pokud by ale chtěl oslíka podestlat, musel by být napřed seznámen a přezkoušen z pracovního postupu pro podestýlání. Než by tohle vše absolvoval, oslík by možná uhynul...

Celý článek je uveden v časopise Bezpečnost a hygiena práce č. 7/2009

*Jarmila Dočkalová,
bezpečnostní technik ŘP a ZD*

Shodně jako v roce 2007 měli odborníci vodního hospodářství příležitost navštívit ve dnech 17.-22. listopadu 2009 v rámci uskutečněné vodohospodářské mise do Izraele jednu z nejvýznamnějších specializovaných výstav a konferencí WATEC – Israel 2009. Účast více než 100 delegací z 95 států světa vypovídá o významu vody pro člověka, přírodu i společnost.

Hlavním tématem konference bylo stále aktuálnější odpovědné hospodaření s vodou a využití nejnovějších úpravárenských technologií, s prioritním zřetelem na ochranu životního prostředí, čištění a zpětné využití odpadních vod po předcházející několikastupňové úpravě. Tím i Izrael odpovídá světu na aktuální výzvu současnosti a klíčový světový problém omezených vodních zdrojů – jejich efektivní využití a péči o trvalou udržitelnost jejich optimálních zásob s ohledem na stav životního prostředí. Příklad Izraele, kde důsledné zpětné využívání čistěných odpadních vod snižuje spotřebu pitné vody, je cestou k uspokojení přístupu pitné vody obyvatelstvu v globálním měřítku (Izraeli náleží 1. místo na světě v 80ti procentním zpětném využití odpadních vod).

V rámci odborného programu jsme navštívili společnost MEKOROT, zabezpečující jímání a úpravu surové vody z Jordánu a Galilejského jezera a její následnou akumulaci. Společnost dokáže pokrýt 65 % spotřeby vody státu. Dále jsme si prohlédli čistírnu odpadních vod města Jeruzalém, provozovanou společností Hagihon Ltd.

Čistírna odpadních vod v Jeruzalémě

Celkové hodnocení vodohospodářské mise nejlépe vystihují slova jednoho z účastníků cesty:

„Na vlastní oči jsem se přesvědčil, že Izrael je moderní, demokratické a technicky velmi vyspělá země, jejíž obraz, zprostředkovaný pouze mediálně, může působit hodně zkresleně. Je výrazně odlišná od okolních států a určitě zapadá do naší euro-americké civilizace“.

Je pravda, že nikoho nenechala chladným tisíciletá historie a kulturní dědictví země „kde to všechno začalo“. A to i navzdory tomu, že se organizátorům, tj. obchodnímu oddělení Izraelského velvyslanectví v Praze a Česko-izraelské smíšené obchodní komoře, nemohlo s ohledem na vyčerpávající odborný program podařit zařadit do programu návštěvy vše, co může Izrael nabídnout.

Podrobnější informace o výstavě WATEC – Israel 2009 jsou k dispozici na www.watec-israel.com. Více informací o Izraeli se dozvíte na stránkách společnosti, zabezpečující naši cestu a pobyt – www.alea.cz.

*Dr. Ing. Antonín Tůma,
ředitel pro správu povodí, ŘP*

Jeruzalém

Zpříjemnění volného času dětem z dětského domova

V průběhu letošního roku rozhodla podniková komise pro vyřazování nepotřebného a neupotřebitelného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a drobného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku (dále jen vyřazovací komise) na svých jednáních konaných v březnu a červenci o darování nepotřebných počítačových sestav do dvou dětských domovů v působnosti PM ZSM namísto jejich likvidace. Kompletní počítačové sestavy byly darovány dětem do Dětského domova Uherský Ostroh a do Dětského domova Bojkovice. Toto rozhodnutí se setkal s úspěchem, což dokládáme citací dopisu ředitele jednoho z dětských domovů:

„Milí přátelé, děkuji Vám za počítače, které jste poskytli našim dětem zdarma. Myslím, že je plně využijí a my budeme alespoň mocí nahradit část našich zastaralých sestav sestavami daleko kvalitnějšími. Myslím také, že tyto počítače zpříjemní dětem volný čas, aby zapoměly, že jsou nechtěné. Děkujeme za to, že jste, a že se v dnešní uspěchané době ještě nacházejí lidé, kteří se dokáží na chvíli zastavit a pomyslet na slabší. Co víc... Darovat jim kousek svého srdce, kousek sebe. Budete-li chtít, přijedte se podívat kdykoli za našimi dětmi, abyste viděli, koho že to vlastně podporujete. Pokud Vám to pracovní vytížení dovolí, rád Vás u nás uvítám. Těšíme se

na další plodnou spolupráci s Vaší firmou a doufáme, že se uvidíme tak často, jak to jen bude možné. Přejí Vám mnoho zdraví a štěstí ve Vaší práci i v soukromém životě. Děkujeme, s pozdravem a obdivem Mgr. Pavel Šoltys, ředitel Dětského domova Bojkovice.“

*Ing. Jana Kučerová,
tisková mluvčí, ŘP*

Ekologická olympiáda

Ve dnech 14.–16. října 2009 se konal v Bystřici nad Pernštejnem již 6. ročník krajského kola přírodovědné soutěže Ekologická olympiáda s ústředním tématem Voda v krajině. Organizátorem akce byl Český svaz ochránců přírody a krajiny Kněžice ve spolupráci se střediskem Chaloupek o. p. s., PM a Lesy ČR, s. p.

Akce se zúčastnili středoškolští studenti z celé Vysočiny a Jihomoravského kraje a jejich úkolem bylo poradit si s náročnými úkoly a testy, jako skládání do správného pořadí fotky řeky Svratky, na slepé mapě vyznačit hlavní české řeky, vypočítat sklony svahů, či zakreslit povodí řeky Bystřice. Studenti také prošli hydrologickým testem. Ve čtvrtek čekal na soutěžící náročný praktický úkol. Každé družstvo si vylosovalo určitý úsek řeky Bystřice, který museli měřit, odebrat vzorky, hodnotit dopad krajiny na řeku a naopak. „Dohromady tak zjistíme charak-

ter řeky od pramene až po soutok se Svratkou, což je nějakých 23 km“, přiblížil úkol vedoucí soutěže Martin Kríž z Chaloupek.

Výsledky celodenního zkoumání studenti prezentovali před odbornou komisí. V komisi byli přítomni krajský radní pro životní prostředí Zdeněk Ryšavý, vodohospodář PM Tomáš Kríž, geograf z Masarykovy univerzity a lektori z Chaloupek.

Poslední den akce byl věnován exkurzi na Vírskou přehradu a do úpravny vody ve Švařci.

Pořadatelé děkují všem zúčastněným kolektivům a jejich učitelům, stejně tak i všem, kteří se na průběhu akce podíleli – VOŠ Bystřice nad Pernštejnem, Lesy ČR, s. p., PM a kraj Vysočina.

I když byla celá soutěž pojata s důrazem na ekologii, většina soutěžících mile překvapila zdravým pohledem na problematiku soužití člověka s přírodou, zvláště pak v otázce úpravy toků a protipovodňové ochrany.

Výstava Křižovatka tří moří

V břevlavském muzeu byla dne 15. října 2009 slavnostně zahájena putovní výstava Křižovatka tří moří, která pojednává o vodním koridoru Dunaj - Odra - Labe (D-O-L). Slavnostního aktu se zúčastnilo mnoho významných aktérů politického i společenského života regionů ležících na trase vodního koridoru D-O-L

i zahraniční hosté. Seznámili se s historií i aktuálními informacemi o tomto projektu, jež je důležitý nejen pro ČR, ale i pro celou Evropu. Výstava se koná v době, kdy se projekt D-O-L posouvá do roviny mezinárodního jednání s okolními státy a Evropskou komisí o jeho výstavbě.

Vlnobití potopilo tažný člun

V novomlýnské nádrži se v noci ze 4.–5. listopadu 2009 kvůli silnému větru potopil tažný člun, sloužící geologům zkoumajícím podloží nádrže, tedy práci, předcházející rozšíření rychlostní silnice R52. Přes okraje kovového člunu o rozměrech zhruba 7 x 2 metry, uvázaného u pontonu s vrtnou soupravou, se v noci v silném větru začaly přelévat vysoké vlny a po naplnění plavidla vodou se člun potopil. Okamžitě se rozjely záchranné práce. Na místě postupně zasahovaly dvě jednotky hasičů ze stanic v Mikulově a Břeclavi a členové Vodní záchranné služby (VZS) Nové Mlýny.

Z motoru člunu do nádrže uniklo malé množství ropných látek, které na hladině vytvořily skvrnu o rozměrech zhruba jednoho čtve-

rečního metru. K zachycení ropné skvrny hasiči na hladinu položili dvě normé stěny a zasykali ji sorbentem. Kontaminovaný sorbent poté sebrali k ekologické likvidaci. O události informovali zaměstnanec odboru životního prostředí Městského úřadu v Mikulově, České inspekce životního prostředí i vodohospodářský dispečink PM.

Pomocí dvou lodí a lana navijáku vrtné soupravy se člun naplněný vodou vytáhnout nepodařilo. K zádi plavidla pod hladinou se proto spustili potápěči VZS a ke člunu připoutali soustavu nafukovacích vaků. Po nadlehčení zádi čtyřmi vaky se hasičům a záchranářům podařilo člun vytáhnout na hladinu. Pomocí plovoucích čerpadel pak ze člunu odčerpali vodu.

Konference Vodní toky 2009

Každým rokem se v závěru listopadu schází vodohospodáři v Hradci Králové na nejvýznamnější konferenci správců vodních toků. Stejně tomu bylo i letos, kdy konference „Vodní toky 2009“ proběhla ve dnech 24.–25. listopadu 2009.

Účastníkům konference bylo prezentováno 22 referátů nejen v oblasti správy toků, ale i aktuální informace z oblasti legislativy a dotační politiky MZe, MŽP a SFŽP. V posledních letech konferenci obohatily aktuality podniků Povodí o POP. O významu

konference a výměny zkušeností se správou toků i celého povodí všechny účastníky přesvědčil příspěvek Agentury ochrany přírody a krajiny, prezentovaný Ing. Tomášem Justem.

Příští, a to již 8. ročník odborné konference s mezinárodní účastí Vodní toky je plánován na 23.–24. listopad 2010. Obsah konference bude rozšířen o stále aktuálnější témata, kterými jsou nedostatek vody (sucho) a kompenzace dopadů změny klimatu na naše území.

Vyhlášení soutěže „Voda štetcem a básní V“

V návaznosti na předchozí úspěšné ročníky dětské výtvarné a literární soutěže „Voda štetcem a básní“, vyhlásilo PM k 1. prosinci 2009 již pátý ročník této soutěže. Soutěž je určena nejen dětem, jejichž rodiče či blízcí příbuzní jsou zaměstnání u PM, ale také dětem, které navštěvují výtvarné, literární, případně dramatické

kroužky vybraných ZUŠ na území krajů spadajících do správy PM. Téma letošního ročníku dětské soutěže zní: „Vodní hladina a její zrcadlení“. Pravidla soutěže naleznete na internetových stránkách www.pmo.cz. Již nyní se těšíme na to, co děti při pohledu na hladinu vidí a co je možná našim „dospěláckým“ očím ukryto.

Zkratky použité v textu:

AZZU – aktivní zóna záplavového území, ČHMÚ – Český hydrometeorologický ústav, ČR – Česká republika, DMN – Dyjsko-mlýnský náhon, ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj, EÚS – Evropská územní spolupráci, GR – generální ředitel, LB – levobřežní, MKOD – Mezinárodní komise pro ochranu řeky Dunaje, MVE – malá vodní elektrárna, MZe – Ministerstvo zemědělství ČR, MŽP – Ministerstvo životního prostředí ČR, NŮ – Úřad zemské vlády Dolního Rakouska, OF – občanské fórum, PB – pravobřežní, PM – Povodí Moravy, s. p., POP – plány oblastí povodí, PŠ – povodňové škody, RP – ředitelství podniku, SFŽP – Státní fond životního prostředí, SHMÚ – Slovenský hydrometeorologický ústav, SR – Slovenská republika, TBD – technicko-bezpečnostní dohled, VD – vodní dílo, VÚV – Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M., v.v.i., VZS – Vodní záchranná služba, ZD – závod Dyje, ZHM – závod Horní Morava, ZSM – závod Střední Morava, ZU – záplavové území

Dobrý den, provoze...

Provoz Znojmo

Provoz Znojmo byl vytvořen jako organizační složka závodu Dyje hned při vzniku organizace PM a v současné době zde pracuje 31 zaměstnanců. Provoz původně spravoval celou horní část povodí Dyje od pramene Moravské Dyje až po soutok se Svatkou. Postupně část povodí nad nádrží Vranov včetně Želetavky přešla do správy provozu Dačice a dolní část území v okolí VD Nové Mlýny byla předána provozu Dolní Věstonice. Dnes operuje znojemský provoz na území povodí Dyje od státní hranice s Rakouskem nad obcí Podhradí nad Dyjí až po obec Nový Přerov nacházející se nedaleko VD Nové Mlýny. Jde o území o ploše 1 519 km², které náleží k jižnímu úpatí Českomoravské vrchoviny a částečně k nížinnému Dyjskosvrateckému úvalu. Nejvyšším místem je vrch Větrník (510 m n. m.), nejnižší položené místo (175 m n. m.) se nalézá u Dyje nedaleko již zmíněné obce Nový Přerov. Území je z 27% zalesněno, největší lesní komplexy se nacházejí v Národním parku Podyjí a v horní části povodí Jevišovky. Dlouhodobý průměrný roční srážkový úhrn činí 498 mm, což je nejnižší hodnota z celého povodí Moravy. Převažují tu zdroje podzemních vod lokálního významu.

V zájmovém území je páteřním tokem Dyje, která má na území provozu délku 123,8 km. Významnými přítoky Dyje jsou toky Jevišovka (783 km²) a Pulkava (526 km² – celé její povodí leží v Rakousku), nejnižší pohraniční pásmo odvodňuje tok Danuž. Důležitou vodotečí, která teče z území ČR do Rakouska, je Dyjskomlýnský náhon tekoucí od jezu v Krhovicích do Laa an der Thaya.

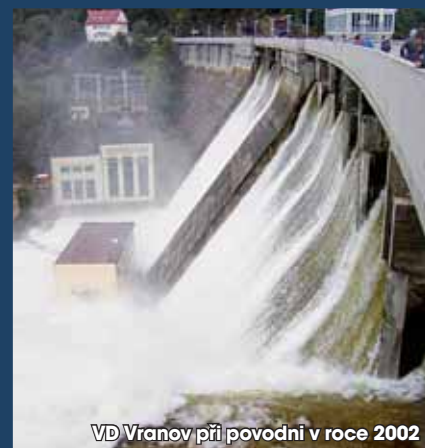
Nejcennější území, které díky ochraně hraničního pásma nebylo po dlouhá léta veřejnosti přístupné, bylo vyhlášeno jako Národní park Podyjí a je považováno za biosférické centrum nadregionálního významu.

Délka vodních toků, které provoz spravuje, činí 289,8 km, z toho je 122,85 km upraveno. Provoz spravuje vodárenskou nádrž Znojmo, nejstarší moravskou nádrž Jevišovice, nádrž Oleksovice a udržuje 25 jezových staveb.

Velmi důležitou roli hraje nádrž Vranov, která již mnohokrát ochránila níže ležící území před škodami nebo je výrazně zmírnila. Zpožděním průtoků poskytuje cenný čas k provedení potřebných opatření, k záchraně lidí a majetku.

Znojmo a VD Znojmo

VD Vranov při povodni v roce 2002

VD Jevišovice

Národní park Podyjí-Hardegg